Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21 ЙИЛ ЧИҚИШИ. № 106 (5199). | 31 май, 1974 йил ● ЖУМА | Баҳоси 2 тийин.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 30 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида — биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан бери).

Калинин	10,2	18,3
Орджоникидзе	9,1	14,9
Чиноз	6,8	8,3
Бекобод	4,7	5,8
Урта Чирчиқ	3,5	3,9
Оққўрғон	1,5	2,5
Пискент	1,9	2,4
Қуйи Чирчиқ	—	1,5
Янгийўл	0,5	1,5
Бўка	1,4	1,4
Бўстонлиқ	0,7	1,0
Оҳангарон	—	—
Юқори Чирчиқ	—	—
Область бўйича	3,6	5,6

МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИ ДАВОМ ЭТАДИ

САНОАТ ИШИНИНГ ЯНВАРЬ—АПРЕЛЬ ОЙЛАРИДАГИ ЯКУНИ

ИВАНОВО ОБЛАСТИ

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат плани январь—апрель ойларида анча ортиғи билан адо этилди, қўшимча 26,6 миллион сўмлик ёки 1,8 процент кўп маҳсулот тайёрланди. Реализация бўйича топшириқ апрель ойида 6,7 миллион сўмлик ва ўтган тўрт ой мобайнида 27,6 миллион сўмлик ошириб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги 4,9 процент ошди.

Ўтган тўрт ой мобайнида пландагидан ташқари тўқимачилик саноати учун 1,6 миллион сўмлик технологик асбоб-ускуналар ва эҳтиёт қисмлар етказиб берилди, 25 та тўқув станоги, 22 тонна синтетик бўёқлар тайёрланди. Тўқимачилик ва енгил саноат корхоналари коллективлари пландагига қўшимча 5,3 миллион погон метр газлама, 1,1 миллион сўмлик кийим кечаклар ишлаб чиқаришди. Гўшт, мол ёғи ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш топшириқлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Область саноат корхоналарининг коллективлари биринчи кварталда муқобил планлар бажарилиш даражасининг юқори бўлганлигини ҳисобга олиб, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш учун изланишни қатъий давом эттириш йўли билан беш йилликнинг тўртинчи йилида дастлабки мажбуриятдагига қўшимча яна 7,5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга сўз бердилар.

Шу билан бирга саноат ишида айрим камчиликлар ҳам бўлди. Апрель ойида 21 корхона ва тўрт ойда 19 корхона маҳсулот реализация бўйича топшириқни бажаришнинг уддасидан чиқмади. Натижада маҳсулот апрель ойида 1,9 миллион сўмлик, тўрт ойда эса 3,7 миллион сўмлик кам ишлаб чиқарилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Тўрт ойлик маҳсулот реализация қилиш давлат плани 103,1 процент қилиб адо этилди. Пландагидан ташқари 39,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Областдаги барча шаҳарлар ва районлар тўрт ойлик реализация планини муваффақиятли бажардилар.

Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,5 процент ортди. Планга қўшимча 53,9 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди, 246 та трактор, 451 та трактор прицеплари, 124 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари, 6,9 минг тонна цемент, 15,2 минг куб метр йиғма темир-бетон конструкциялари ва деталлари, 1,8 минг тонна пахта толаси, 492 тонна каноп толаси ишлаб чиқарилди.

Топшириқдагидан ташқари 145 минг дона устки ва ички трикотаж, 82,4 минг жуфт чарм пойафзал, 778 тонна гўшт, 1669 тонна қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари тайёрланди.

Меҳнат унумдорлиги бўйича план 102,4 процент қилиб адо этилди, ҳар бир ишловчи ҳисобига маҳсулот тайёрлаш ўтган йилнинг тўрт ойидагига қараганда 5,8 процент ошди.

Шу билан бирга саноат ишида айрим камчиликлар ҳам юз берди. 8 корхона маҳсулот реализацияси бўйича планни бажармади, айрим корхоналар маҳсулот ишлаб чиқаришни ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича назарда тутилган даражага эришаолмади.

МАЖБУРИЯТ ВА МАСЪУЛИЯТ

Йилимизнинг ярми ўтиб бормоқда. Шу нарса қувончлики, белгиловчи йилнинг ўтган ойлари халқ хўжалигининг барча соҳаларида янги ютуқлар, улкан зафарлар ва қувончли натижалар билан нишонланди. Республикамиз саноати, шунингдек Тошкент шаҳри ва области саноат корхоналарининг ишчилари беш йиллик план топшириқларини бажариш учун қаҳрамонона меҳнат қилиб, дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Саноат маҳсулотини реализация қилиш, шунингдек кўпчилик муҳим саноат буюмлари турларини ишлаб чиқариш беш ойлик плани муддатидан илгари шараф билан бажарилди.

Областда ўтган тўрт ой мобайнида социалистик мажбурият ҳисобига 40 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Деярлик барча шаҳарлар ва районлар реализация планини, Янгийўл шаҳри, Оққўрғон, Бўка, Бўстонлиқ ва Калинин районлари эса социалистик мажбуриятларни шараф билан адо этмоқдалар. Тошкент шаҳар саноат корхоналари ҳозирги вақтда сифат белгиси билан 62 хил, Чирчиқ шаҳри 33, Янгийўл шаҳри 13 хил буюм чиқармоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида товар маҳсулоти таннархини камайтиришдан олинган жамғарма 6 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этди.

Областимиз корхоналари ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари ўртасида беш йилликни муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган умумхалқ социалистик мусобақаси, ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари миллионларнинг қудратли ҳаракатига, жонажон ва кундалик ишига айланиб бормоқда. «Узбекхиммаш», Тошкент самолётсозлик заводлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Ташсельмаш», «Ташкенткабель», Чирчиқ трансформатор, Ўзбекистон металлургия заводлари, Ангрен кўмир разрези, Тошкент трикотаж фирмасида ва бошқа корхоналарда социалистик мусобақа намунали ташкил этилганлиги натижасида ойлик, квартал планлар ва мажбуриятлар тўла бажарилмоқда. 114 саноат корхонаси коллективи муқобил планлар асосида ишлаяпти.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш юзасидан оширилган мажбуриятлар олдилар. Тўрт ойлик якунлари шу нарсани кўрсатиб турибдики, давлатга гўшт сотиш мажбурияти муваффақиятли бажарилмоқда. Бу вақт ичида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўп гўшт сотилди. Чорва туёғи кўпайди, унинг маҳсулдорлиги ошди. Ҳар бир сигирдан 831 килограммдан ёки ўтган йилнинг тўрт ойига нисбатан 86 килограммдан кўп сут соғиб олинди. Деярлик барча районлар тухум сотиш плани ва мажбуриятини бажардилар. Пиллачилар ишида масъулиятли давр бошланди. Давлатга пилла топшириш кучайтириб юборилди. Чорвадорлар ем-хашак тайёрлашни кун сайин авж олдирмоқдалар. Пахтакорларимиз табиат инжиқликлари натижасида юз берган қийинчиликларни енгиб, давлатга 420 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариш йўлида бутун чора ва тадбирларни кўрмоқдалар.

Йилимизнинг иккинчи ярми — ҳал қилувчи даврига кириб бормоқдамиз. Ўтган ойлар якуни шу нарсани кўрсатиб турибдики, айрим районлар, шаҳарлар, колхозлар ва совхозларда, қурилиш объектлари ва транспортда мавжуд имкониятлар ҳали ҳам тўла ишга солинмаган. Баъзи жойларда йил бошида олинган социалистик мажбуриятларни унутиб қўйиш ҳоллари юз бермоқда. Партиямиз кадрларни эришилган ютуқлардан ғурурланиб кетмаслик ва уларга танқидий нуқтаи назардан қараб, галдаги вазифаларни тўла адо этиш учун яна ҳам пухта ўйланган план ва тадбирлар белгилаб, фақат олға томон интилиш руҳида тарбиялаб келмоқда. 1974 йил шунинг учун ҳам муҳимки, у бутун беш йиллик топшириқларининг муваффақиятли бажарилишини белгилайди.

Тошкент область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан социалистик мажбуриятларнинг бажарилабориши ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун социалистик мусобақанинг самарадорлигини янада юксалтириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Докладда ва музокарада ишимиздаги ютуқларимиз қайд қилиниши билан бир қаторда йўл қўйилаётган камчиликлар жиддий танқид қилинди.

Тўрт ой мобайнида қатор корхоналар план ва топшириқларни бажармади. Тошкент корхоналари апрель ойида ҳеч қандай сабабсиз маҳсулот реализациясини камайтириб юбордилар. Темир-бетон буюмлари, холодильник ва экскаватор заводлари тўрт ойлик планни бажармади. 19 корхона меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича планни адо этмади. Чирчиқ ва бошқа шаҳарлар ҳамда районларда ҳам шундай аҳвол юз бермоқда. Бунга асосий сабаб шуки, корхоналарнинг раҳбарлари, партия, касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқаришни ташкил этишдаги жиддий камчиликларнинг олдини олмадилар. Илғорлар, новаторлар тажрибаси ва ташаббуси оммалаштирилмади. Шаҳар ва район партия комитетлари эса ишлаб чиқариш экономикаси билан етарли шуғулланмадилар, мажбуриятларнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатмадилар, корхона раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотларига нисбатан талабчанликни оширмадилар.

Корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш социалистик мусобақанинг энг асосий шартларидандир. Лекин, маҳсулотнинг юксак сифатли бўлишини таъминлаш баъзи партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари диққат марказида турмаяпти. Стандартлар, техник шартлар талаблари бажарилмаётганлиги ишимизга катта зарар етказмоқда.

Қишлоқ меҳнаткашлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш соҳасида мавжуд резервларни ва имкониятларни етарли равишда ишга солмаётирлар. Бу аҳвол, айниқса, чорвачилик ҳамда сабзавотчилик соҳасида яққол кўринмоқда. Сут ва тухум сотиш бўйича мажбурият адо этилмади. 26 хўжаликда эса гўшт сотиш биринчи квартал плани, 32 хўжаликда сут сотиш, 23 хўжаликда тухум сотиш квартал планлари адо этилмади. Сабзавот сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар қониқарли адо этилмаяпти. Асосий сабзавоткор Калинин ва Орджоникидзе районларида иш кўнгилдагидек эмас. Шаҳар аҳолисини сабзавот, картошка, мева ва узум маҳсулотлари билан кўпроқ таъминлаш учун асосий эътиборни ҳосилдорликни оширишга қаратиш керак. Пахтакорларимиз сув камчилигини енгиб, ҳар бир томчи сувдан оқилона фойдаланишлари, ягана, культивация, суғориш, озиқлантиришни сифатли ўтказиб ёввойи ўтларга қарши курашни кучайтиришлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг ўтган йил декабрь Пленумида, Олмаота шаҳрида сўзлаган нутқларида халқимизнинг куч ва ғайратини, ватанпарварлик ташаббусларини олинган социалистик мажбуриятларни тўла адо этишга, саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини янада кўпроқ тайёрлашга сафарбар этиш вазифасини қўйди. Партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари, областимиз барча меҳнаткашларининг бутун иш фаолияти, талант ва маҳорати, куч ва ғайрати бу ғоят муҳим сиёсий масалага қаратилмоғи лозим. Ҳамма ерда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, юбилей йилида барча шаҳарлар, районлар, колхозлар ва совхозлар, саноат корхоналари ва коллективларнинг зиммага олган социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилишига эришайлик.

СОВЕТ-АВСТРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

29 май куни Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Австрия федерал канцлери Б. Крайский ўртасида музокаралар бўлди.

Музокаралар давомида Совет Иттифоқи билан Австрия ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга тааллуқли масалалар, шунингдек актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Совет Иттифоқи билан Австрия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик руҳида ривожланиб бораётганлигини ва иккала давлат халқларининг манфаатларига мос келаётганлигини, ялпи тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилаётганлигини иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари мамнуният билан таъкидлаб ўтди.

Музокаралар қатнашчилари кескинликни юмшатишга интилиш тенденцияси ҳозирги вақтда Европадаги ва бутун дунёдаги вазият ривожининг устун белгиси бўлиб турганлигини қайд қилдилар ва ҳар икки томон бу жараёнга муқаррар тус бериш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишга тайёр эканликларини таъкидлаб ўтдилар.

(ТАСС).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

Ўзбекистон пойтахти Куйбишев райони меҳнаткашларининг вакиллари 30 майда 115-Тошкент-Ленин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидов билан учрашдилар.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили — Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш тўпланганларга Ш. Р. Рашидовнинг ҳаёт йўли тўғрисида сўзлаб берди. У сайловчиларни 16 июнь куни депутатликка номзод Коммунистик партия билан Совет ватанининг содиқ фарзанди учун овоз беришга чақирди.

Трактор заводининг наладчиги Х. Нуруллаев, «Союзхлопкомаш» бирлашмаси бош корхонасининг слесари В. Д. Спирин, 4-қурилиш трестининг ғишт терувчиси Ш. Отабеков, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг директори А. А. Абдуллаев, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал полковник С. Е. Белоножко, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг студенти О. Йўлдошева бирин-кетин минбарга чиқадилар. Нотиқлар райондаги корхоналарнинг коллективлари бўлажак сайловга жонажон Коммунистик партия ишига бўлган чексиз садоқатларини, Ватаннинг ҳар қандай амрини бажаришга аҳд қилганликларини намойиш қилиб, янги-янги меҳнат ютуқлари билан келаётганликлари тўғрисида гапирдилар.

Йиғилишда сайловчилар томонидан қизғин кутиб олинган ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

* * *

КРАСНОЯРСК, 29 май. (ТАСС). «Красмаш» заводининг маданият уйида бугун шаҳардаги Ленин сайлов округи сайловчиларининг шу округдан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих билан учрашуви бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси баланд руҳ билан йиғилишнинг фахрий президиумига сайланди.

Депутатликка кўрсатилган номзоднинг ишончли вакили— химиявий тола заводи партия комитетининг секретари А. Ф. Попов йиғилишда номзоднинг ҳаёт йўли тўғрисида гапириб берди ҳамда сайлов куни Ватанимизнинг содиқ ўғил-қизлари учун овоз беришга сайловчиларни чақирди.

Учрашувда сўзга чиққан сайловчилар барча совет кишилари КПСС Марказий Комитетининг СССРнинг барча сайловчилари, гражданларига Мурожаатини ватанпарварлик ифтихори ва завқ-шавқ билан кутиб олганликларини айтдилар. Улар партиянинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқулладилар, аввалги сайловдан бери ўтган тўрт йил мобайнида мамлакатда содир бўлган жуда катта ўзгаришлардан мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган В. И. Долгих нутқ сўзлади. У СССР Олий Советидепутатлигига ўз номзодини кўрсатган Ленин сайлов округи корхоналари ва ташкилотларининг меҳнаткашларига самимий - миннатдорчилик билдирди.

* * *

ГОРЬКИЙ, 29 май. (ТАСС). СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи Горький шаҳар Автозавод сайлов округининг сайловчилари бугун депутатликка ўзлари кўрсатган номзод — КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев билан учрашдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Автозаводнинг йиғувчи слесари, депутатликка номзоднинг ишончли вакили А. Н. Ефремичева ҳозир бўлган кишиларни К. Ф. Катушевнинг таржимаи ҳоли билан таништирди ва сайлов куни — 16 июнда халқ номзодлари учун якдиллик билан овоз беришга чақирди.

Учрашувда сўзга чиққан сайловчилар партия билан халқнинг бузилмас бирлиги тўғрисида, меҳнаткашлар коллективлари КПСС Марказий Комитетининг сайлов олди Мурожаатини ишлаб чиқаришда муваффақиятлар билан кутиб олаётганликлари ҳақида гапирдилар. Аввалги сайловдан бери ўтган тўрт йил мобайнида мамлакатимизнинг қудрати янада ошганлигини улар таъкидлаб ўтишди. Халқ хўжалигини, маданиятни ривожлантиришда, халқ фаровонлигини юксалтиришда катта-катта ғалабалар қўлга киритилди.

Сайловчилар самимий кутиб олган К. Ф. Катушев нутқ сўзлади. У СССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодини кўрсатган коллективларга, сайлов округининг барча меҳнаткашларига самимий миннатдорчилик изҳор этди.

САЙЛОВНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Андижон областида СССР Олий Советига сайловга тайёргарликнинг боришини муҳокама қилди. Сайлов кампанияси беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун кураш белгиси остида ўтаётганлиги таъкидланди.

Партия комитетлари, область маҳаллий советларининг ижроия комитетлари сайловга ташкилий техникавий тайёргарлик масалаларига катта эътибор бермоқдалар. Барча сайлов олди тадбирлари СССР конституцияси ҳамда СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги низомнинг талабларига мувофиқ ўз вақтида ўтказилмоқда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш, уларни рўйхатга олиш ва сайловчилар билан учрашувлар ишчанлик билан, тантанали вазиятда ўтмоқда.

Сайлов участкалари яхши биноларга жойлаштирилди ва яхшилаб безатилган. Участкаларнинг кўпчилигида телефон, телевизор ва радио ўрнатилган. Участка комиссиялари сайловга доир адабиёт, сайлов бланкалари билан таъминланган. Ҳамма жойда сайлов қутилари тайёрланган. 16 майда сайловчиларнинг рўйҳати илиб қўйилган ва участка сайлов комиссияларининг раислари ёки секретарлари асосий ишларидан озод этилган. Сайловга тайёргарлик ва уни ўтказиш даврида участкада ишни ташкил қилиш масалалари юзасидан комиссия раислари билан семинарлар ўтказилди.

Участка комиссиялари агитколлективлар билан биргаликда сайловчилар билан иш олиб бормоқдалар.

Депутатликка номзодлар учун агитация кучайтирилмоқда. Уйларнинг олдиларида, маданият муассасаларида, сайлов участкаларида депутатликка номзодларнинг таржимаи ҳоли ёзилган плакатлар илиб қўйилган. Ишончли вакиллар ва агитаторлар улар ҳақида суҳбатлар ўтказмоқда.

Область шаҳар ва қишлоқларида маҳаллий советлар ижроия комитетлари томонидан аҳолига маданий-маиший хизматни яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, СССР Олий Советига сайловга тайёргарлик соҳасидаги айрим камчиликларни кўрсатиб ўтди.

Андижон, Советобод шаҳарлари, Андижон, Хўжаобод, Марҳамат, Жалақудуқ ва бошқа бир қанча районлардаги айрим сайлов участкаларида сайловчилар орасида ҳали ҳам иш суст олиб борилмоқда. Хусусан ёш сайловчилар орасида агитация пропаганда тадбирлари етарли даражада амалга оширилмаётир. Сайловчилар рўйхати эълон қилингандан кейин кўпгина сайловчилар рўйхатга олинмаганлиги маълум бўлиб қолди. Рўйхатларни аниқлаш ишлари бир қанча участкаларда кечиктирилмоқда.

Кўпгина маданият муассасалари ҳам сайлов муносабати билан ўз ишларини секинлик билан қайта қурмоқдалар.

Бўлажак сайловга тайёргарликда бундай нуқсонлар республиканинг бошқа баъзи областларида ҳам мавжуд эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашлар депутатлари область ва Тошкент шаҳар советлари ижроия комитетларига сайловгача қолган муддат ичида сайловчилар ўртасида ишни яхшилаш, уларнинг меҳнатдаги ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтиришга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга оширишни таклиф этди.

Ижроия комитетлари, участка комиссиялари ва агитколлективлар сайловчилар рўйхатини пухта текшириб чиқишни уюштиришлари, бу масала хусусида гражданларнинг аризаларини ўз вақтида қараб чиқишлари керак. Биронта сайловчи ҳам сайлов кунигача рўйхатдан четда қолмаслиги лозим.

Сайловолди йиғилишларида сайловчиларнинг берган наказларини умумлаштириш, ҳамма сайлов участкаларини пухта алоқа билан яқин орада таъминлаш, керакли сайлов ҳужжатларини участкаларга етказиш, овоз беришнинг яширинлигига қатъий риоя қилинишини таъминлаган ҳолда кабиналар ўрнатиш, барча сайлов комиссияларининг ишини кучайтириш, округлар ва участкаларда навбатчилик ташкил этиш, комиссия аъзолари ва активлари билан сайлов кунида ишлаш тартиби тўғрисида йўл-йўриқ бериш керак.

Маҳаллий советларнинг ижроия комитетларига, Алоқа, Маданият, Юстиция, Савдо министрликларига, Ўзбекбирлашув правлениесига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига сайлов кампанияси даври учун белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш топширилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми сайловчиларга маданий-маиший хизматни яхшилаш зарурлигига маҳаллий советлар ижроия комитетларининг эътиборини жалб этди. Шиорлар ва плакатларни янгилаш, дала шийпонларига кўпроқ эътибор бериш, коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун агитацияни кучайтириш керак. КПСС Марказий Комитети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг сайловолди Мурожаатларини меҳнаткашларга чуқур тушунтириш аҳоли ўртасида олиб бориладиган ишнинг энг асосий қисми бўлиши керак. Бу эса планларни ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун, Ўзбекистон ССРнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашда омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада кучайтиришга ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

ВИЗИТ ТУГАДИ

СССР Олий Совети Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси АҚШга қилган сафаридан 30 майда Москвага қайтиб келди.

Делегация составида СССР Олий Советининг депутатлари Г. А. Жуков, Л. М. Замятин, В. М. Кавун, З. П. Пухова, Б. И. Стукалин, Л. Н. Толкунов, А. Б. Чаковский бор эдилар.

Внуково аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитети секретари И. В. Капитонов ва бошқалар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК, ТАРАҚҚИЁТ, ОЗОДЛИК!

Осиё ва Африка мамлакатларининг кинофестивалида қатнашиш учун салкам саксон мамлакат ўз картиналарини ва кинематографиячилар делегацияларини — ўз халқининг тинчлиги, порлоқ келажаги учун курашни ҳаёти ва санъатининг мақсади деб ҳисобловчи маданият арбоблари вакилларини Тошкентга юборди.

30 май куни Тошкентдаги Санъат саройида фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари Тошкентдаги учрашувни якунладилар.

Кинофестиваль ўзининг шодиёна ва амалий юришини ўн кун муқаддам шу залда бошлаган эди. Бу кунлар, деди фестиваль ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева залда ҳозир бўлганларга мурожаат қилиб, бир зумдаёқ ўтиб кетди, чунки шу кунларда қизғин ва дилкаш суҳбатлар, учрашувлар кўп бўлди. Бу суҳбатлар ва учрашувларга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрикномаси руҳ бағишлаб турди.

Халқлар тинчлиги ва озодлиги учун атоқли курашчининг эзгу ва самимий тилаклари — бизнинг мамлакатимизда кино санъатини ривожлантиришга, Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари билан дўстона муносабатларни ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга, фестивалнинг «халқлар тинчлиги, социал тараққиёти ва озодлиги учун» деган шиорида ифодаланган ғояларнинг тантанасига нақадар катта аҳамият берилаётганлигининг далилидир.

Бизнинг «Тошкент—74» анжуманимиз, деди Р. Х. Абдуллаева, аслида, Осиё ва Африка мамлакатларининггина эмас, шу билан бирга Латин Америкаси мамлакатларининг ҳам кино арбоблари учун катта минбар бўлиб қолди, уччала қитъа кино санъатининг ҳақиқий байрамига айланди.

— Дарҳақиқат, халқимизнинг тинчлиги учун, келажаги учун курашни биз, кинематографиячилар келажак авлод олдидаги масъулиятимиз, деб билишимиз керак, дейди Раж Капур. Таниқли ҳинд режиссёри ва артисти ўз нутқида шуни таъкидладики, кинематографиянинг барча тараққийпарвар арбоблари бир-бирлари билан ҳамдам бўлиб ишлашлари лозим, чунки улар Тошкент фестивалининг шиорида ифодаланган идеалларни рўёбга чиқариш учун ҳали узоқ вақт кураш олиб боришлари керак бўлади.

Мексикалик артист Сусанна Досамонтес бундай деди:

— Биз Тошкент билан хайрлашмоқдамиз. Биз, Латин Америкасининг вакиллари келгуси тўртинчи кино фестивалга меҳмон бўлиб эмас, балки фестиваль қатнашчиси бўлиб келишимизга аминмиз.

Сенегалдан келган меҳмон Абдуллай Камару Ўзбекистон меҳнаткашлари чет эл кинематографчиларига кўрсатган самимий, дўстона иззат-икром учун, қизғин миннатдорчилик билдирди.

— Биз фестивалнинг олийжаноб шиоридан илҳом олиб Тошкентга тўпланган эдик, энди эса шу шиорни қайта-қайта такрорлаб ҳайрлашмоқдамиз, деди совет делегациясининг раҳбари, Ленин мукофотининг лауреати Чингиз Айтматов. — Биз ўз ижодимиз, интернационал ҳамдўстлигимиз, миллий кинематографияларни ривожлантириш йўллари тўғрисида биргаликда қилган фикр-ўйларимиз ва мунозараларимиз инсонпарварлик — одамларнинг тенглиги ғояларини қарор топтиришга, халқларнинг революцион онги ва бирдамлигини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшади.

Учинчи халқаро фестивалнинг бош директори А. А. Абдуллаев қайси фильмлар ва уларнинг бунёдкорлари СССР ва Ўзбекистон ССР ижодий союзлари, ташкилотлари ва муассасаларининг дипломлари ҳамда совринлари билан мукофотланганлигини зал аҳлининг қарсаклари остида эълон қилади. СССР кинематографчилар Союзи ўзбек кино усталарининг «Абу Райҳон Беруний» ва мексикалик усталарнинг «Ёлғиз кишининг учрашувлари» фильмларини совринлар ва дипломлар билан тақдирлади. СССР Ёзувчилар Союзининг дипломи Японияning «Ватан» фильми авторларига, Ўзбекистон Ёзувчилар Союзининг дипломи ва соврини Филиппиндан келтирилган «Ўргимчакларни ўлдиринглар» лентаси авторларига топширилди. Аргентина кинематографиячиларининг «Қўшиқчининг овози тинса», Сенегал усталарининг «Коду» фильмлари, Нигерия фильмлари программаси, Камерун, Ливия, Лаос; Малининг ҳужжатли ленталар программалари совет тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг совринлари, дипломлари ва фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди.

Фестиваль экранига тақдим этилган ишларнинг ҳаммаси учинчи Тошкент кино анжуманининг дипломлари билан мукофотланди.

Фестивалнинг зангори эмблемаси тасвирланган оқ алвон — байроқ туширилади. СССР ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари янграйди.

Халқлар тинчлиги ва дўстлиги масканы бўлган Тошкентда яна учрашгунча хайр!

(ЎзТАГ).

ИЮНЬ 16 ЯКШАНБА

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

АГИТПУНКТЛАРДА

ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР

СССР Олий Советига сайловлар ижтимоий-сиёсий ҳаётда катта воқеа ҳисобланади. Ўз мамлакатининг ҳақиқий эгаси бўлган совет халқи ҳокимият юқори органларини ташкил этишда юксак активлик ва алоҳида масъулият ҳис этмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир сайлов, партия ва халқ бирлигининг ёрқин намойишига айланмоқда. Сайловлар социалистик демократия ишини янада такомиллаштириш, совет кишиларининг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириш, уларни партия ва ҳукуматимиз атрофида жипслаштиришга хизмат қилади.

Шу кунларда сайлов кампаниясига барча сайлов участкаларида уюшқоқлик билан тайёрланилмоқда. Областда сайловчиларнинг СССР Олий Советига номзодлар билан учрашувлари ўтаётир. Бу партия ташкилотларига катта масъуллик юклайди. Учрашувлар ишлаб чиқариш ва яшаш жойларида ташкилотчилик, агитация ва пропаганда ишларини кенг йўлга қўйишларн, бунинг учун идеология ишларининг барча форма ва воситаларидан фойдаланиш зарур. Областимизда 1029 та агитпункт, 71 та сайловчилар клуби ташкил этилган. Сайловчилар орасида оммавий-сиёсий ишларни йўлга қўйиш учун 70 минг нафар агитатор, сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчилар жалб этилган. Шу кунлардаги асосий вазифа сайловолди агитация ва пропаганда ишларининг ғоявий-сиёсий мазмунини чуқур бўлишини таъминлашдан иборат.

Сайлов кампанияси вақтида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг КПСС XXIV съезди томонидан ишлаб чиқилган ташқи ва ички сиёсатини тушунтириш оммавий-сиёсий ишларнинг асосини ташкил қилади. Бу ишларни йўлга қўйишда шубҳасиз, КПСС Марказий Комитетининг қатор пленумлари, шунингдек ўртоқ Л. И. Брежневнинг декабрь Пленумида ҳамда Олмаотадаги тантанали йиғилишда сўзлаган нутқи, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати ва хўжалик ва маданий қурилиш бўйича ҳужжатларни тушунтириш талаб этилади.

Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг барча сайловчиларга, гражданларга Мурожаатини катта сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги вазиятида кутиб олдилар. Муҳим сиёсий ва амалий аҳамиятга эга бўлган бу ҳужжат асосида сайловолди агитация ва пропаганда ишлари янада қизиб кетди. Тошкент, Чирчиқ, Бекобод, Ангрен, Янгийўл шаҳарларининг, Ўрта Чирчиқ, Калинин, Оққўрғон, Янгийўл районларининг партия ташкилотлари бу борада намунали ишлар қилмоқдалар.

Йўлдош Охунбобоев номли клубга жойлашган агитпункт агитация ва пропаганда ишларини яхши йўлга қўйган. Тошкент темирйўлчилар саройи клубидаги ишлар ҳам мақтовга сазовор. Бу ерда турли кечалар ўтмоқда. Агитаторлар учун махсус кутубхона бор. Чирчиқдаги химиклар саройи ҳамиша сайловчилар билан гавжум. Клубда суҳбатлар, кечалар уюштирилишидан ташқари, кечкурунлари ранг-баранг мавзуда фильмлар кўрсатилмоқда. Стендлар химикларнинг меҳнатдаги ютуқлари, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун зиммаларига олган социалистик мажбуриятлари ҳақида ҳикоя қилади.

Бекобод шаҳри агитпунктларининг ташкил этаётган ишлари ҳақида ҳам ижобий фикрларни айтиш мумкин. Шаҳарда 22 агитпункт фаолият кўрсатяпти. Ҳар бир агитпункт ўзининг иш планига эга. Агитпункт ишига шаҳар партия комитети бюросининг қарори билан бириктиб қўйилган оталиқ ташкилотлар катта ёрдам бераётирлар. Айниқса, Ўзбекистон металл заводи, цемент комбинати коллективлари бу жиҳатдан эътиборга лойиқдир.

Фтопатология институти, физиклар клуби, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози, Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхоз, Оққўрғондаги «Ленинобод» колхози, Алимкент пахта заводи, Қуйи Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларида ташкил этилган агитпунктлар жуда чиройли жиҳозланган ва улар актив иш олиб боряптилар.

Сайлов ўтадиган кунга қадар оз фурсат қолаётир. Партия ташкилотлари ана шу вақт ичида агитпунктлар, клубларда ишни янада кучайтиришлари лозим.

Агитация ишларини олиб бориш вақтида социалистик тузумнинг буюк самаралари, совет демократиясининг принциплари, СССР сайлов системасини кенг изоҳлашга интилиш керак. Сайловдан сайловгача бўлган ютуқлар ҳақида батафсил тўхталиш зарур.

Агитация, пропаганда ишларининг ютуғи унинг қандай ташкил этилаётганлигига, сайловчилар талаб ва қизиқишлари қандай ҳисобга олинаётганлигига боғлиқ. Ана шуни назарда тутиб, партия ташкилотлари сайловчиларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини янада ошириш тадбирларини белгилашлари керак.

И. СРИБНИЙ.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ТОШКЕНТ-74 КИНОФЕСТИВАЛИ

РАНГ-БАРАНГ ЛЕНТАЛАР, ИЖОДИЙ УЧРАШУВЛАР

Тошкент кинофестивалини Осиё ва Африка киночилари ўзига хос ижодий дорилфунун деб атайдилар. Улкан киноанжуман кунлари пойтахтимизнинг кўпгина кинотеатрларида кўп миллатли совет кинематографиясининг ранг-баранг асарлари билан бир қаторда турли мамлакатлардан келтирилган бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатилди. Кўрик, мунозара, муҳокама, учрашувлар кино арбобларини ҳар жиҳатдан бойитади шубҳасиз. Киноанжуман кино арбоблари тараққиёт ва ҳуррият учун, порлоқ истиқбол учун курашга отлантирувчи асарлар яратиш замонамизнинг олижаноб даъвати эканлигини яна бир бор эслатиб ўтди. Худди ана шу ғояни бадиий образлар, публицистик воситалар ёрдамида тарғиб этувчи фильмлар томошабинларда айниқса катта қизиқиш уйғотди. Масалан, фестиваль экранида шуҳрат қозонган араб ҳужжатли фильмларининг кўпчилиги Исроилнинг агрессияси ҳақида публицистик формада ҳикоя қилди. «Ирода», «Маданият сабоқлари» каби ҳаётий ленталарни олайлик. Шу кунги араб ўлкасида содир бўлаётган воқеаларни ўрганиш, суратга олиш натижасида вужудга келган кадрлар ўз Ватанига, ҳурриятпарварлик ғояларга содиқ бўлган экран журналистлари томонидан монтаж қилиниши, овоз воситалари билан бойитилиши туфайли яхлит композициясини ташкил этган. «Ироқнинг бугунги қиёфаси», «Нефть—72» каби кинолент алар ҳам Ироқнинг шу кунги ҳаёти, проблемалари ҳақида ҳикоя қилади. Бу асарларнинг кўпчилиги илғор ҳужжатли кинематографияда бўлаётган изланишларни, экран публицистикаси эришган ютуқларни кўрсатади. Араб санъаткорлари билан бир қаторда Африка киночилари ҳам (масалан, Ганада суратга олинган «Аллега куни» фильмини олайлик) ҳужжатли киноленталар яратишга алоҳида аҳамият бераётгани табиий бир ҳолдир. Хроникаль, ҳужжатли кино Африка санъаткорлари учун ижодий мактаб ролини ўйнайди. Кинопублицистика оператор ва режиссёрларни актуал мавзуларни яратишга ўргатади, экран санъатининг чексиз имкониятларидан фойдаланиш йўлларини кўрсатади ва ниҳоят кинематографчиларнинг малакасини оширишга ёрдам беради.

Фестиваль экрани Осиё ва Африка мамлакатларида ҳужжатли кинематографиядаги изланишлар ҳаётий воқеаларни ёритишга ёрдам берадиган янги сермазмун воситаларни ўзлаштиришга боғлиқ бўлаётганини эсланг («Ҳозирги Япония санъати» лентасида қўлланилган композиция, ҳикоя ритмини ёки «Ироқнинг бугунги қиёфаси» фильми муаллифлари ижод қилган монтаж усулларини кўринг). Шу билан бирга анжуман бадиий кинематографиядаги изланишлар, кинонинг бу соҳадаги содир бўлаётган воқеалар янада мураккаб эканлигини эслатди.

Дарҳақиқат, бадиий кино ҳар бир халқнинг маданияти, тарихи, илғор анъаналари билан боғлиқ бўлгани сабабли кўпгина фильмларнинг эстетикаси, ғоявий йўналиши, драматургик қурилиши ўзга санъатлар таъсирида қолган. Кинематографик санъат эндигина пайдо бўлаётган даврда бундай ҳол ҳеч кимни ажаблантирмайди. Мураккаб ижодий жараённи характерловчи биргина мисол бу. Кино ўсиши, улғайиши билан ёндош санъаткорлар таъсирида қолмай, балки шу кўҳна санъатлар асрлар давомида орттирган тажрибани ижодий ўзлаштиришга, яъни адабиёт, тасвирий санъат, театрнинг синашта услубларига кинематографик ўзгартиш киритиб, улардан синтетик образ яратишда фойдаланишга уриниш улкан кино асарларини пайдо бўлишига олиб келади. Бангладеш Республикаси фестиваль экранига тақдим этган икки серияли «Олғир» кинодрамаси, Эрон кино санъаткорлари Тошкент томошабинларига кўрсатган «Лайли ва Мажнун» фильмлари ана шундай фикрларни уйғотди.

«Олғир» кинолентаси Бангладешнинг яқин ўтмишини, оддий бенгалияликларнинг кундалик ҳаётини драматик кадрларда тасвирлайди. Режиссёр Жаҳерлу Хака ёш бенгаллик йигитнинг онги аста-секин ўсиб боришини, характери чиниқишини кўрсатади. Бунинг учун у аввало сценарийдаги сюжет йўлларини аниқ белгилашга ва ижрочилик санъатидан кенг фойдаланишга ҳаракат қилади. Фильмнинг адабий асоси — сценарий анъанавий бенгал драмаси таъсирида ёзилганлиги кўриниб турипти: колезия адолат ва зулм, меҳр-муҳаббат ва адоват тўқнашуви натижасида вужудга келади. Ижобий ва салбий образлар ёрқин бўёқлар билан тасвирланади. Муаллиф ўз қаҳрамонларининг кундалик ҳаёти, муҳаббат, оила масалаларига бўлган муносабатини тасвирлашда синовдан ўтган бенгал драмаси тажрибасига таянади. Салбий қаҳрамоннинг бирорта ижобий фазилати кўзга ташланмайди ва аксинча ижобий қаҳрамон характерида биз бирорта нуқсон топмаймиз.

Олғир йигитнинг бераҳмлиги ва меҳнаткаш оиланинг ночорлиги, енгил ҳаёт кечиришга одатланган кишиларнинг ножўя ҳатти-ҳаракатлари ҳамда севги, садоқат каби инсоний туйғуларнинг қадрига етганларнинг олижаноб фазилатлари бир қатор эпизодларда намоён бўлади. Актерлар Абдул Раззоқ, Анвар Хусейн, Рози, Альстаф, Шукрия жамиятнинг турли табақаларига мансуб бўлган кишиларнинг характерли шаклланишида давр, социал муҳит тутган ўрнини кўрсатадилар.

Эрон киночиларининг «Лайли ва Мажнун» фильми ҳам адабиётнинг бевосита таъсирида яратилган. Адабий асар экранлаштирилишида бундай ҳол юз бериши табиий. Зероки, экранга кўчирилаётган адабий образлар, композициялар, бадиий воситалар мазкур фильмнинг эстетикасига таъсир кўрсатади. Режиссёр Ганжизода Аҳмад Низомий Ганжавийнинг ўлмас асари асосида кинолента яратар экан севишганлар — Лайли ва Қайснинг бир-бирига садоқатини кўрсатишга интилади. Рангли кадрлар стилистик жиҳатдан Қайс ашуласига «жўр» бўлади: бепоён чўл-биёбон тасвири севги ва ирода ҳақидаги ашулани мазмунан тўлдиради. Фильмнинг сюжетини келтиришга ҳожат бўлмаса керак: икки севишган юракларнинг тарихи барча китобхонга маълум. Лекин адабий асар ва мазкур фильм ўртасидаги бир тафовутни айтиб ўтиш зарур. Киночилар адиб изидан бориб Лайли ва Қайснинг фожиасига қабилалар ўртасидаги низо, адоват сабаб эканлигини ҳамиша таъкидлаб борсалар фильмнинг салмоғи янада ошган бўлар эди. Лайлининг отаси қизини телба Қайсга эмас, бой амир Абу ибн Саломга бермоқчи бўлади. Қабилалар ўртасида мавжуд бўлган кучли адоват эмас, балки чопқир от, катта бойлик эвазига қизини сотмоқчи бўлган кишининг драмаси биринчи планга ўтиб қолади. Лекин бу драма ҳам кучли характерлар тўқнашуви натижасида вужудга келмайди. Зероки, Абдулла образи юмористик планда очилган, ибн Салом ва Сардор образларига эса драматургик «юк» етишмайди. Бу мулоҳазаларимизда биз фильмнинг ютуқларини инкор этмоқчи эмасмиз. Унинг муваффақиятини Лайли ва Қайс ўртасидаги муҳаббатни лирик воситалар билан тасвирланиши белгилаб берди.

...Учинчи халқаро Тошкент фестивали экрани ниҳоятда сермазмун бўлди. У Осиё, Африка, Латин Америкасида кейинги йилларда яратилган ранг-баранг асарлар билан таништирди. Ана шу ленталар кино санъати ҳар бир халқнинг маънавий ҳаётида тутаётган ўрни ҳақида фикр юритишга имкон беради. Кинотомошабинлар, мунаққидлар бу мураккаб масалани ёритишга киришар эканлар тўртинчи Тошкент халқаро кинофестивалини орзиқиб кутадилар.

Ҳамидулла АКБАРОВ.

Осиё ва Африка мамлакатлари III халқаро Тошкент кинофестивали кеча муваффақиятли якунланди. Фестиваль даврида турли мамлакат вакиллари ижодий ва дўстона учрашувлар ўтказишди, шаҳримиз жамоли билан яқиндан танишдилар. Суратда: фестиваль иштирокчилари (чапда) япониялик артист К. Цуда ва молдавиялик артист С. Тома, (ўнгда) СССР халқ артисти Наби Раҳимов сенегаллик Ив Диан (ўртада) ва А. Қобулов (Ўзбекистон)ларнинг дўстона учрашувлари. Л. Глауберзон ва С. Маҳкамов фотолари.

ДЎСТЛИК ЭКРАНИ

Тошкент Халқаро кинофестивали қизигандан қизиб кетди. Пойтахтнинг кинотеатрларида намойиш қилинаётган рангба-ранг фильмларда халқларнинг тарихий ўтмиши ва нурли истиқболи, меҳнаткашлар ҳаёти ва фидокорона кураши лавҳалари мўъжизакор санъат воситалари орқали эҳтирос билан ҳикоя қилинмоқда. Тўла метражли ва қисқа метражли, рангли ва оддий, бадиий ва ҳужжатли, таълимий ва мультипликацияли ленталарни Тошкент аҳолиси мароқ билан томоша қилмоқда.

Эндигина битта-иккита ҳужжатли фильм олиб, бу санъат ривожига биринчи ғишт қўйган Камерун каби мамлакатлардан тортиб, йилига 400 дан ошириб тўлаdensметражли киноасар яратаётган Ҳиндистонгача, ҳамма эллар бу ерда ўзларининг бисотларидаги энг яхши асарларини намойиш этиб, тошкентлик томошабинлар таҳсинига сазовор бўлдилар.

Айниқса, қисқа метражли ҳужжатли фильмларнинг маърифий аҳамияти ниҳоятда катта. Биз, бир группа журналистлар, ана шундай фильмлар гулдастасидан бир қисмини томоша қилдик.

Жуда кўп фильмлар орасидан сайлаб олинган бу асарлар Мексика, Ҳиндистон, Эрон, Миср Араб Республикаси халқларининг ўтмишдан қолган осор-атиқа ёдгорликларининг улуғворлиги, ҳозирги замон йўл қурилиши техникаси ва халқ ҳаётининг ранго-ранг саҳифалари, Исроил агрессиясининг аянчли ва мудҳиш лавҳалари кўз олдимиздан ўтди.

«Сукунат посбонлари» деб аталган Мексика ҳужжатли фильмида бундан икки минг йилча бурун бунёд этилган ажойиб эҳромларнинг киши ақлини ҳайрон қолдирувчи обидалар вертолётлар ёрдами билан олинган кадрларда нафис ва гўзал талқин қилинган. Маэ сулоласи даврида гениал математик, архитектор, ва олимлар, шунингдек, минглаб меъморлар, усталар, тошторошлар, ишчилар томонидан бунёд этилган бу ажойиб обидаларнинг улуғворлиги ҳамон киши ақлини ҳайрон қолдиради. Бу эҳромлар йиллар, довул ва бўронлар, қор ва селлар таъқибига дош бериб, ўз нафосати, гўзаллиги бизнинг кунларимизгача сақланиб қолган. Биз уларни инсон ақлу заковатининг ўлмас ёдгорликлари сифатида ғурур билан томоша қиламиз, уларни, катта маҳорат ва меҳр билан суратга олган мексикалик киночиларга таҳсинлар айтамиз. Бунда оператор Жеймс Фремен ва композитор Мариаш Марена ҳамда сценарий муаллифи, айни чоқда режиссёр Роберт Амралнинг уйғунлик билан ишлаганлари асар муваффақиятини таъминлаган.

Экранда 1967 йил ёзуви қайта-қайта кўринади. Даҳшатли бомбардимон, беаёв қирғин, тинч аҳоли устига ажал уруғини сочаётган «Фонтомлар», Сувайш канали соҳилларида, Газа портида, Синай даштларида, Сурия қишлоқларида портлаётган бомбалар ана шу йилнинг муҳим белгиси. Исроил босқинчилари томонидан араб халқлари бошига солинган ҳисобсиз кулфатлар худди ана шу йили рўй берган эди. Бу уруш лавҳалари Миср Араб Республикасида ишланган ҳужжатли фильмда ўзининг ҳаққоний ифодасини топган, тарихий фактлар Исроил экстремистлари устидан чиқарилган айбнома сифатида абадий муҳрланган. «Ирода кучи» деб аталган бу эҳтиросли лентада биз араб қуролли кучларининг муҳим операцияга изчиллик билан тайёргарлик олиб борганликлари, штабда, турли бўлинма ва қисмларда, аҳоли орасида бу ишга қандай ҳозирлик кўрилганлиги ва ниҳоят мисрликларнинг ғалабаси билан якунланган катта ҳарбий операцияда қўшинларнинг ҳамма турлари халқ қасоскорлари билан ҳамжиҳатликда душманга қақшатгич зарбалар берганлиги ҳамда исроилликлар босиб олган ерларни бўшатиб қочишга мажбур бўлганликлари кўрсатилади. Вилли Покач томонидан яратилган бу ҳужжатли-тарихий лента ҳаққонийлиги билан томошабинларни мафтун этади. Айниқса, 238 миллион доллар сарфлаб қурилган Исроил «ўтиб бўлмас истеҳкомлари»нинг вайрон этилиши жуда аниқ кўрсатилганлиги картинанинг тарихий қимматини оширган.

Бенгалия киноҳужжатчилари ишлаган бир фильмда бу ўлканинг ҳозир барҳаёт бўлган 75 ёшлардаги буюк шоири, жамоат арбоби, миллий-озодлик ҳаракатининг кўзга кўринган арбоби Назрул Исломнинг сермазмун ҳаёт йўли ва ижоди босқичлари жуда кўп ўтмиш ленталари, архив материаллари, фото суратлар билан ҳикоя қилинади. Фильмда шоирнинг биринчи жаҳон уруши йилларида офицер бўлиб хизмат қилганлиги, «Озодлик» достонини яратганлиги, унинг Ҳофиз ва бошқа Шарқ классиклари асарларини бенгал тилига таржима қилганлиги ҳикоя қилинади. Асарда шоирнинг нуроний сиймоси, унинг ёшлар билан мулоқати лавҳалари ҳам кўрсатилган.

Ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмларнинг бизда катта муваффақият қозонаётганини кўрган бир япон режисёри ҳавас билан:

— Сизларда қисқа метражли фильмларга бунчалик қизиқиш борлиги бизни ҳайратга солди. 700—800 кишилик залларни доимо томошабинлар билан тўлганини кўриш санъаткор учун нақадар қувончли! — деди.

Маҳмуд ЯХЕЕВ, киношунос.

Суратда: фестиваль иштирокчиси, машҳур ҳинд артисти ва режиссёри Раж Капур (ўнгда) ўғли Риши билан.
И. Хонкелдиев фотоси.

ФАХР

ЛАВҲА

Қуёш баракали нур сочиб оламни мунаввар этиб турибди. Қишлоқ кенг ва бепоён далалар ёз либосига бурканган. Яқиндагина чигитни тезроқ экиш пайида юрган пахтакорлар ғўза парваришига киришиб кетганлар. Далаларда ҳайқирган тракторларнинг садоси узоқ-узоқларга тўлқинланиб кетади.

Мамажон ака қишлоқнинг хуш манзара ерига жойлашган водопровод станцияси олдида ёлғиз ўтирарди. У минг марта кўрган бўлса ҳам худди энди кўраётган кишидай янги қурилаётган қишлоққа, кенг пахтазорларга, боғларга суқланиб қараб ўтирарди. Йўғон тепанинг паст томонидаги ерларни ҳозир таниб бўлмайди. Қатор-қатор иморатлар, янги кўчалар кўринади. Қирғоқларига бетон ётқизилган катта анҳордан сув тўлиб оқарди.

Гоҳо Мамажон ака йўғон тепа қаршисидаги колхоз музейига узоқ тикилиб қоларди.

Бир маҳал ёшгина бир йигит катта кўчадан янги тракторни гувиллатиб ҳайдаганича тез ўтиб кетди. Мамажон унга ўзгача ҳавас, ҳис-туйғу билан тикилганича қараб қолди. Юрагининг алла қаери жазиллаб кетгандай бўлди. Ўзича от босмаганини той босади деб қўйди. Қирқ беш йил илгари бўлган воқеалар кўз олдидан бирма-бир ўта бошлади.

1929 йил. Қишлоқларда умумлашган колхоз хўжаликлари пайдо бўлаётган кезлар. Мамажон ака у вақтда навқирон йигит эди. У механизатор бўлишга ҳавас қилиб, биринчилар қатори ўқишга отланди. Шунинг учун у Янгийўл район Эскиқовунчи қишлоғида очилган уч ойлик механизаторлар тайёрлаш курсига ўқишга кирди. У, ХТЗ ва СТЗ маркали тракторларни биринчи марта кўрди. Уни қандай ҳайдаш ва ремонт қилишни ўргана бошлади. Ҳаш-паш дегунча уч ой ҳам ўтиб кетди. Мамажон ака колхозга тракторчи бўлиб қайтди. Механизаторлик касби унинг қалбига шунчалик ёққан эдики, унинг кечаю-кундуз ишлагиси келарди.

Йиллар кетидан йиллар ўтиб борарди. Колхозлар аста секин мустаҳкамланиб, одамлар ҳам, қишлоқларнинг ҳам қиёфаси ўзгара борарди. Колхоз тузилишининг нақадар афзаллигини яхшироқ тушина бошлаган одамлар унга тобора яхшироқ ихлос қўярдилар. Бироқ 1941 йили бошланган Улуғ Ватан уруши, немис-фашист босқинчиларининг хиёнаткорона қилган ҳужуми ҳаёт воқеаларини ўзгартиб юборди. Эркаклар ватан ҳимояси учун фронтга жўнаб кетдилар, аёллар, болалар қариялар, айрим механизаторлар қолди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛЛИГИГА

Январь оқшоми, изғирин шамол эсарди. Одам камлигидан, техника йўқлигидан пахта йиғимтерими чўзилиб кетганидан ерни шудгор қилиш орқага сурилган эди. Мамажон ака бир халта темир-терсакдан иборат асбобларини кўтариб дала кезиб юрарди. Узоқдан машъала ёқиб трактор атрофида гирди-капалак бўлаётган икки киши кўринди. Уларнинг бири ёрдамчи механик Султон Шерматов, иккинчиси тракторчи Мирзараҳим Абдураҳмонов эди. Мамажон ака катта ғилдиракли ХТЗ маркали тракторни кўздан кечиргач «матор ишдан чиқибди» деди. Лекин уни дала шароитида на ремонт қилиб бўлади, на МТСга олиб бориб бўлади. Мамажон ака бирдан тутоқиб кетди. Уруш дастидан одамлар уришдагина эмас, далаларда, меҳнатда азоб-уқубат чекаётганларини эслаб, гитлерчиларга лаънатлар ўқиди.

Мамажон аканинг хаёлидан бир зумда ўша мудҳиш дамлар ўтди. Унинг кўз олдида янгидан қад кўтараётган гўзал қишлоғи, ажойиб одамлари, уларнинг фаровон ҳаётлари намоён бўла бошлади. У ўзининг кичиккина ҳаёт йўлида миллион-миллион кишиларнинг босиб ўтган курашлар билан тўла ҳаёт йўлларини, тақдирларини кўргандай бўлди. Колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони марҳум Абдулла Ортиқов сингари етакчи-ташкилотчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фозил Мамадалиев, Назарали Ниёзов сингари жонкуяр фидокор кишиларни кўргандай бўлди. Партия раҳбарлигида юз берган революцион ҳаракат, колхоз тузилиши одамларнинг маънавий қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди.

Мамажон ака 45 йил трактор қулоғини бураб меҳнат қилди. У ишлаган Янгийўлдаги «Ленинизм» колхози машъал хўжаликлар даражасига кўтарилди. Мамажон ака эса кексайиб, пенсияга чиқди. Энди баҳаво ва кўркам жойдаги водопровод станциясини бошқаради. Лекин унинг ишини давом эттираётган, Республикамизнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун интилаётган механизатор шогирдлари, миришкор пахтакорлар кўп. Мамажон ака уларни кўриб қувонади, фахрланади.

Э. ТОШМУРОДОВ.

ПАРРАНДАБОҚАРЛАР ЮТУҒИ

2-«Далварзин» совхозининг чорвадорлари беш йилликнинг тўртинчи белгиловчи йилида ўз зиммаларига ҳар йилгидан кўпроқ мажбуриятлар олганлар. Улар йил бошидан самарали меҳнат қилиб, ой сайин катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Яқинда совхоз паррандабоқарлари йиллик тухум тайёрлаш планини 120 процент бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Планда белгиланган 60 минг ўрнига 70 минг донадан ортиқ тухум топширилди. Кейинги кунларда паррандалар кўк озуқалар билан боқилаётгани учун тухум олиш анча ошди. Совхозда ҳар куни 1200 тага етказиб тухум тайёрланмоқда. Совхоз паррандабоқарлари ўз социалистик мажбуриятларини яқин ойларда бажаришни мўлжаллаб турибдилар.

Фермадаги ишларни ташкил қилишда ферма мудири С. Эсонов, паррандаларни яхши боқишда О. Шариповалар айниқса яхши меҳнат қилишяпти.

Совхоз паррандабоқарлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, юбилей йилида 90 минг ўрнига 110 минг дона тухум етказиб беришга аҳд қилдилар. Шу кунларда ферма коллективининг бутун диққат-эътибори ана шу мажбуриятни муддатидан илгари бажаришга қаратилган.

Р. БАГИРОВ,
Т. УСМОНОВ,
Бекобод райони.

МУСОБАҚАДОШ СУТ СОҒУВЧИЛАР

Ҳалима Номозбоева Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхозда 26 йилдан бери сут соғувчи бўлиб ишлайди. Партия ва ҳукуматимиз унинг меҳнатини муносиб тақдирлади. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. У шу давр ичида жуда кўп миқдорда сут соғиб олди. Ўтган йили ҳар бир сигирдан 3200 килограммдан сут соғиб топширган бўлса, бу йил 3500 килограммдан сут соғиб олишни мўлжаллаяпти.

Ҳалима опанинг шогирдлари Меҳри ва Гулчеҳралар ҳам у билан ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар. Улар фермага яқинда келган бўлсалар ҳам ҳозир яхши натижаларга эришмоқдалар.

Ҳ. Номозбоеванинг мусобақадоши Эргашой Исомиддинова бу йил ҳар бир сигирдан 3500 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилган. Бу сут соғувчиларнинг тўрт ой ичида эришган ютуқлари яхши бўлди. Кейинги кунларда озуқага кўк беданинг қўшиб берилиши сигирлар сутини анча оширди. Мусобақадош сут соғувчилар ўз мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун баланд руҳ билан меҳнат қилишяпти.

Б. ЙЎЛДОШЕВ.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА БЕДА ЎРИШ ВА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 30 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — ўрилган беда [гектар ҳисобида], иккинчи стун — топшириққа нисбатан [процент ҳисобида], учинчи стун — дағал хашак тайёрлаш [тонна ҳисобида], тўртинчи стун — топшириққа нисбатан [процент ҳисобида], бешинчи стун — сенаж бостириш [тонна ҳисобида], олтинчи стун — топшириққа нисбатан [процент ҳисобида].

Бекобод	2780	101,8	16804	46,3	15674	98,0
Оққўрғон	2053	100,7	11973	54,7	9020	90,2
Бўка	2405	100,0	15087	55,8	12700	100,0
Калинин	3967	100,0	24361	46,4	22532	77,7
Қуйи Чирчиқ	3131	100,0	14701	43,9	10793	58,3
Орджоникидзе	2356	100,0	9203	29,3	7862	41,3
Янгийўл	2661	100,0	10620	40,8	9205	83,6
Оҳангарон	2670	99,1	14607	34,7	11949	64,5
Пискент	2067	96,1	8673	34,7	6731	46,4
Ўрта Чирчиқ	2162	90,6	10027	37,0	7912	60,8
Чиноз	2684	88,9	10838	30,1	9231	51,2
Юқори Чирчиқ	2983	57,8	11359	25,2	9055	75,4
Бўстонлиқ	1750	47,7	9328	23,3	9000	81,9
Область бўйича	33669	85,4	166981	41,7	141664	70,8

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

ВАРАҚА № 138

РЕЗЕРВЛАРНИ ҲИСОБГА ОЛИБ

Заводимиз коллективи республикамиз юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олиш мақсадида оширилган социалистик мажбурият олдилар. Тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида 45,5 миллион дона ғишт ишлаб чиқаришга азму-қарор қилганмиз.

Бундай юксак мажбуриятни адо этиш йўлида шубҳасиз меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, рационализаторлик ҳаракатини кенг ёйиш, барча ички резервлардан унумли фойдаланиш катта аҳамиятга эгадир. Албатта, бу шартларни бажаришда корхонамиз халқ назоратчилари қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Заводимиз халқ контроли группасига 21 назоратчи бирлашган. Улар барча ишлаб чиқариш участкаларида фидокорона меҳнат қилиш билан бирга ҳамма жабҳаларда назоратчилик ишларини кенг йўлга қўйишган. Камчиликларни атрофлича ўрганиш, уларнинг келиб чиқиш сабабларини таҳлил этиш, ички резервлардан рационал фойдаланишга ёрдам бермоқда.

Корхонамизда ҳар соатда 6—7 минг дона ғишт ишлаб чиқарилади.

Яқинда назоратчиларимиз ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланилса планга қўшимча яна кўплаб ғишт ишлаб чиқариш мумкинлигини аниқладилар. Биз бу таклифни чуқур ўрганиб, муҳокама қилдик ва қатор чора-тадбирлар белгиладик. Айни кунларда суткасига илгаригига қараганда 10—15 минг дона кўп ғишт ишлаб чиқарилмоқда.

Корхонамиз назоратчилари маҳсулот сифатига ҳам етарли эътибор беришмоқда. Жумладан яқинда қолиплаш цехида узатма транспортер иши бироз такомиллаштирилди. Бунинг натижасида март ойидан бошлаб, маҳсулот сифати кескин яхшиланди.

Группамиз аъзолари ишлаб чиқилган планга асосан тез-тез рейдлар ўтказиб турадилар. Аниқланган камчиликлар эса тезда тугатилади. Бу ишда, айниқса Т. Халиқулов, Н. Кузнецов, Н. Удот, И. Елагин каби кишилар намуна кўрсатмоқдалар.

Корхонамиз коллективи йил бошидан бери планга қўшимча салкам 300 минг дона ғишт ишлаб чиқарган бўлса, бу фидокорона меҳнатда шубҳасиз назоратчиларимизнинг муносиб ҳиссаси бор.

Қ. ТУРҒУНОВ,
Калинин районидаги Келес 7-ғишт заводи халқ контроли группасининг раиси.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг аъзолари юбилей йилини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш мақсадида кундан-кунга меҳнат жабҳасини қизитиб юбормоқдалар. Шу жумладан хўжаликнинг маккажўхорикорлари ҳам улкан марралар сари отланишган. Колхозда 140 гектар ерга маккажўхори экилиб, хўжалик аъзолари ҳар гектар ердан 80 центнердан дон олишга аҳд қилишган. Далалардаги ўсимликларнинг ривожи катта хирмондан дарак бериб турипти. Экинларнинг парваришини яхши олиб боришда айниқса, халқ назоратчилари пости аъзоларининг хизмати катта бўлмоқда. Суратда: экинга ишлов бериш ва ўғитлаш вақти акс эттирилган.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

СУВДАН ТЕЖАБ ФОЙДАЛАНИНГ

Бу йил сувнинг камчил бўлиши кўтилмоқда. Шунинг учун ҳам ғўзани суғоришда пахтакорлар, қишлоқ хўжалиги мутахасисларидан алоҳида масъулият талаб этилади. Ҳар бир литр сув ҳисобда бўлиши, ундан тежаб фойдаланиш муҳим вазифадир. Кўпгина колхоз ва совхозлар ғўзани суғоришнинг дастлабки кунларидан бошлабоқ сув қўйишни оптимал муддатларда ва нормаларини белгилаб қўйдилар. Унда ҳар бир даланинг шароити ҳисобга олинди.

Суғориладиган сувдан тежаб — фойдаланиш масаласи, ҳеч шубҳасиз, халқ назоратчилари фаолиятида ҳам алоҳида ўрин тутмоғи зарур. Бу жиҳатдан Чиноз райони назоратчилари катта ишларни бажармоқдалар.

Назоратчилар ўтказган текшириш ва таҳлил шуни кўрсатдики, Навоий номли, Москва, Энгельс номли, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозлари дастлабки кунданоқ суғоришни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш юзасидан қатъий тартиб белгилаб қўйганлар. Бу хўжаликларда ҳар бир литр сув ҳисобда.

Лекин, шу билан биргаликда «Октябрь 40 йиллиги», Киров номли колхозларда, умуман район бўйича олганда ҳам сувдан фойдаланиш самарадорлиги талабга жавоб бермайди.

Район халқ контроли комитети бу йил сув камчил бўлишини ҳисобга олиб, суғориш бошқармаси билан ҳамкорликда сувдан фойдаланишнинг самарадорлигини оширишга қаратилган тадбирларни белгилаб чиқди. Бу тадбирларда оқава сувлари ва ҳовуз сувларидан насос ўрнатиб, максимал фойдаланиш кўзда тутилади.

Назоратчилар ҳисоблаб чиқдилар. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Энгельс номли, «Москва» колхозларида насослар ўрнатиш ҳисобига Собир Раҳимов номли колхозда эса насос станциясини ўз вақтида ишга тушириш, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида эса қўшимча суғориш шохобчаларини ишга тушириш ҳисобига кўплаб сувга эга бўлиш мумкин. Район бўйича эса бир кеча-кундузда ана шу қўшимча сув ҳисобига ўртача 50 гектар ерни суғориш имконияти бор.

Дамба-тўсиқларнинг кўп бўлиши сувнинг бир қисмини ерга шимилиб, буғланиб кетишига олиб келади. Ана шуни ҳисобга олиб, халқ назоратчилари группалари ва сув хўжалиги органлари ходимлари билан ҳамкорликда суғориш тармоқларидаги ортиқча дамба тўсиқларни кескин қисқартириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу, ҳеч шубҳасиз, сувларнинг тез оқишини таъминлайди ва нобудгарчиликни камайтиради.

Айрим хўжаликларда сувдан фойдаланишда маҳаллийчиликка йўл қўйилмоқда, бригадалар ва колхозлараро сув обороти тартиби бузилмоқда, кўплаб миқдордаги сув бекордан-бекорга у ариқдан бу ариққа ўтказилиб оқизилмоқда. Демак, сувнинг бир қисми нобуд бўлаётир. Шунинг учун ҳам ҳар бир хўжаликда сувни тақсимлашнинг назорат қилиб боришни кучайтириш учун қўшимча постлар ташкил этилди. Доимий навбатчилик йўлга қўйилди. Эндиликда бригадаларга сув тақсимлаш иши билан бир киши машғул бўлади.

«Москва», «Қизил Октябрь» колхозлари ва бошқа хўжаликларда этак томонда жойлашган бригадаларнинг ерларига сувни тез етказиб бериш юзасидан зарур тадбирлар кўрилди. Бошқа хўжаликларнинг халқ назоратчилари зиммасига бу тажрибани кунт билан ўрганиш ва оммалаштириш топширилди.

Группа ва постлар, сув хўжалиги ходимлари суғоришнинг сифатини доимий назорат қилиб борадилар. Эгатларда сувнинг бир меёрда жилдираб оқиши, йўлларда тўсилиб қолиб, сувнинг тошиб кетиши ёки бўлмаса ғўзаларнинг бир текис суғорилмай қолишининг олдини олиш юзасидан тадбирлар кўрилди.

Айрим хўжаликларда тунги суғоришнинг аҳамиятига етарли эътибор берилмайди. Шу туфайли ҳам тунги сувчилар иши яхши йўлга қўйилмаган. Улар учун етарли шароит яратиб берилмаган. Шунинг учун ҳам тунда ғўзани суғориш кўп жойларда кўнгилдагидек эмаслиги аниқланди. Халқ назоратчиларининг аралашуви натижасида бу соҳадаги камчиликларнинг олди олинди.

Хўжаликларда суғоришдан сўнг қатор ораларини оби-тобида культивация қилишга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки, бу ишнинг сифатли ўтказилиши намнинг узоқ сақланиши, ғўзаларнинг гуркираб ўсишида муҳим воситадир.

Қишлоқ хўжалиги экинлари суғоришни яхши ташкил этиш ва ишнинг сифатини назорат этиб бориш учун, айниқса тунги суғоришни намунали ўтказиш учун районда 8 та оператив группа иш олиб бормоқда. Бу группалар конкрет ҳар бир хўжаликка бириктириб қўйилган. Улар ихтиёрида транспорт воситалари бор. Текшириш натижаси ўша жойнинг ўзида кўриб чиқилади, аниқланган камчиликларни дарҳол тугатиш тадбирлари белгиланади.

Ҳамма жойда чинозлик халқ назоратчиларининг қимматли ташаббуси кенг оммалаштирилиши лозим. Халқ контроли комитетлари, группа ва постлар маҳаллий шароитни ҳисобга олиб, мавжуд резерв ва имкониятларни чамалаб, хўжаликларда сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишида пахтакорларга чинакам ёрдам беришлари талаб этилади.

Е. КИРИЛИН,
область халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА!

Шу кунларда Оққўрғон райони хўжаликларида давлатга пилла топшириш қизғин давом этмоқда. Бу долзарб кунларда халқ назоратчилари мўл пилла етказиш ва топширишда намуна бўлмоқдалар. Шу жумладан жамоатчи назоратчилардан 70 ёшли отахон Т. Холбоев биринчилар қатори давлатга пилла топшира бошлади. У бир қути қурт уруғидан 170 килограмм пилла олишни мўлжалламоқда. Суратда: (чапдан ўнгга) Т. Холбоев, пункт лаборантқаси М. Абдуназимова ва тарозибон Қ. Абобакировлар.

Х. Аввалов фотоси.

ҲИССА

Шу кунларда далаларда иш қизғин. Ғўза парвариши айниқса кучайган. «Олтин қўл»ли ҳар бир пахтакорнинг эзгу нияти — юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ мўл ҳосил етиштириш.

Ўрта Чирчиқ райони халқ назоратчилари айни долзарб кунларда фаолиятларини янада кучайтириб юборганлар. Бутун диққат-эътиборларини культивацияни сифатли ўтказиш, ғўза парваришини намунали олиб боришга қаратишган. Айниқса, райондаги «Ленин йўли», «Партия XXII съезди», «Северный маяк», «Полярная звезда», Свердлов ва Киров номли хўжаликлар халқ назоратчилари мўл ҳосил етиштириш ишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар ғўза парваришининг барча ишларини сифатли ўтказиш, минерал ўғитлардан унумли фойдаланиш мақсадида турли хил рейдлар ўтказишяпти.

Райондаги барча хўжаликларда халқ назоратчилари партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари билан ҳамкорликда қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ҳар бир хўжаликда «Комсомол прожектори» штаблари доимий ишлаб турипти. Шунингдек, текширув натижалари ҳақида варақалар чиқарилмоқда. Ана шу рейдларнинг якунлари муҳокама қилиниб, фикр ва мулоҳазалар умумлаштириб, амалга ошириляпти. Группа ва постларда назоратнинг усул ва методини яхшилаш ва такомиллаштириш, постларнинг барча аъзоларини фаол иштирокини таъминлаш мақсадида янгидан-янги тадбирлар белгиланмоқда. Буларнинг ҳаммаси деҳқончилик маданиятини ошириш, ғўза парваришини яхшилашда ижобий натижалар бермоқда.

Район халқ контроли комитетининг яна бир ибратли иши шундаки, халқ контроли группаси ва постларига сайланган коммунистларнинг ҳисоботи тез-тез эшитиб турилади. Ана шу йиғинларда билдирилган таклифлар тезлик билан ишлаб чиқаришга жорий этилади.

Ҳозирда район территориясида 167 халқ контроли группаси ва 311 та пост ишлаб турипти. Уларга 2800 дан ортиқ халқ назоратчилари бирлашган. Халқ контроли группаси ва постларининг раҳбарлари сиёсий жиҳатдан етук, халқ назорати ишида тажриба тўплаган коммунистлардир. Улар тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида улкан «Оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашда олдинги сафда бормоқдалар.

Б. ПЎЛАТОВ.

АРЗОН ВА СИФАТЛИ

Ҳозир барча колхозларда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда.

Шаҳримиз саноатчилари ҳам бу қутлуғ кунга ўзларининг муносиб совғаларини тайёрламоқдалар. Улар аввало, кам маблағ сарфлаган ҳолда кўп, арзон ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. Бу мусобақада колбаса-сут маҳсулотлари комбинати, кондитер-ачитқи бирлашмаси, пойафзал фабрикаси каби корхоналарнинг коллективлари олдинги сафларда келмоқдалар. Улар маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш ва ишлаб чиқариш маданиятини ошириш ҳисобига ўн уч хил маҳсулотга Давлат сифат белгисини олишга муваффақ бўлдилар.

Бу муваффақият ҳали бизни қониқтирмаяпти. Халқ назоратчилари маҳсулот сифатини янада яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдалар. Корхоналар халқ контроли группалари ойда бир марта, шаҳар халқ контроли комитети эса ҳар кварталда бир марта маҳсулот сифатини кўздан кечириб турипти. Бу текширувларда ишчилар эътибори тайёрланаётган маҳсулот хилларини кўпайтириш ва улар сифатини яхшилашга имкон берувчи технологик жараёнларни тезкорлик билан жорий этиш вазифаларига қаратилмоқда. Бу соҳада илғор коллективлар қўлга киритаётган муваффақиятлар бошқаларга дастур бўлмоқда.

Кейинги пайтда сифат кунлари ва харидорлар конференциясини ўтказиш одат тусига кириб бормоқда. Сифат кунларида ишчилар ўзлари тайёрлаётган маҳсулотларни яна бир бор кўздан кечириб чиқадилар. Харидорлар конференциясида эса сотишга чиқарилган маҳсулотлар юзасидан омма билдираётган фикр ва мулоҳазалар чуқур урганилади. Бу тадбирлар маҳсулот сифатини янада яхшилаш ва омма талаб қилган буюмларни кенг кўламда ишлаб чиқариш имконини бермоқда.

Маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан кейинги пайтда шаҳар халқ контроли комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ҳузурида махсус Советлар ташкил қилинди. Бу Советларнинг аъзолари бевосита корхоналарда бўлиб, тайёрланаётган маҳсулот сифатини атрофлича кўздан кечирадилар, текширув даврида маълум бўлган камчиликларни ишчилар ўртасида кенг муҳокама қиладилар. Маҳсулот сифатини текширувчи советларга ишлаб чиқариш илғорлари, мутахассислар ва жамоатчилик вакиллари аъзо бўлиб киришган. Совет аъзолари энг муҳим масалаларни шаҳар партия комитети бюроси ва шаҳар ижроия комитети мажлисларида муҳокама қилмоқдалар.

Биз корхоналардаги халқ контроли группалари ва постлари жанговарлигини янада ошириш тадбирларини кўрмоқдамиз. Вақти-вақти билан ўтказилаётган семинар ва кенгашларда жамоатчилар навбатдаги вазифаларни англаб олмоқдалар. Группа аъзолари жойларда бўлганларида йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишда ишчиларга яқиндан амалий ёрдам бермоқдалар.

Шаҳар назоратчилари кўраётган тадбирлар туфайли кўпгина корхоналарнинг коллективлари ойлик ва квартал топшириқларини муддатидан олдин бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Коллективлар фақатгина кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш билан шуғулланмай, айни пайтда тайёрланаётган буюмлар сифатини яхшилаш устида ҳам алоҳида қайғурмоқдалар.

С. ИСМОИЛОВ,
Янгийўл шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

Чирчиқ электрокимё ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатлари халқ назоратчилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан электр энергиясидан иқтисод қилиб фойдаланиш, бунинг учун эса резервларни тўла ишга тушириш ташаббусини бошлаб бердилар.

Ана шу мақсадда ҳар икки корхонанинг халқ назоратчилари мутахассислар билан ҳамкорликда бир қатор техник масалаларни ҳал қилмоқдалар. Улар янги мажбуриятлар олдилар. Жумладан, электрокимё комбинати бўйича 5 миллион киловатт-соат ўрнига 10 миллион киловатт-соат қувват тежалади. Кон-металлургия комбинати бўйича эса 12 миллион киловатт-соат ўрнига 18 миллион киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади. Бу мажбуриятни бажаришда халқ назоратчиларининг роли катта бўлади. Ҳар бир цехда қўшимча постлар ташкил этилади.

Халқ контролининг бош группалари барча цехлар, заводлар ва маъмурият назоратчиларига мурожаат қилиб, қўшимча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширишда актив қатнашишга даъват этдилар. Белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини қатъий назорат қилиб боришга чақирдилар.

Область халқ контроли комитети Чирчиқ электрокимё комбинати ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатлари халқ контролининг бош группалари ташаббусини маъқуллади.

Шаҳар ва районларнинг халқ контроли комитетлари зиммасига бу ташаббусни қўллаб-қувватлаш ва оммалаштириш топширилди.

Ҳозирги кунда кўплаб корхона, ташкилот ва қурилишларда илғор назоратчиларнинг ташаббуси асосида резервлар, ички имкониятлардан тўла фойдаланиш учун кураш қизитиб юборилди.

НАЗОРАТНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИ УЧУН

Шу йил 12 майда СССР Халқ контроли комитети КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1974 йил ҳосилини йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни таъмин этиш тадбирлари тўғриси»даги қарори асосида халқ назоратчиларининг вазифалари тўғрисида қарор қабул қилган эди.

Комитет йиғилишида ана шу қарорга мувофиқ халқ контроли комитетлари олдида турган вазифалар кўриб чиқилди ва тадбирлар белгиланди. Бу тадбирларда назоратнинг изчиллиги ва самарадорлиги, таъсирчанлигини оширишга алоҳида эътибор берилди. Барча колхоз ва совхозларда терим техникаси ва транспорт воситаларини ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш, зарур миқдордаги ёнилғи—мойлаш материалларини жамғариб қўйиш, дала шийпонлари, хирмонлар, тайёрлов пунктларини бекаму-кўст созлаш муҳим вазифа эканлиги уқтирилди.

Ҳар бир хўжаликда терим техникасидан юқори унум билан фойдаланиш лозим.

Ёнилғи ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш керак. Урим-йиғим пайтида ҳосилнинг нобуд бўлишига қарши кескин чоралар кўриш талаб этилади. Қишлоқ хўжалигига машиналар, ускуналар, механизмлар, запас қисмлар, минерал ўғит ва бошқа моддий-техника воситаларининг ўз вақтида етказиб берилишини назорат қилиб бориш муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1974 йил ҳосилини йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлашни таъмин этиш тадбирлари» тўғрисидаги қарорини колхозлар, совхозлар, тайёрлов ва транспорт ташкилотлари, саноат корхоналаридаги барча назоратчиларга етказиш лозим. Ана шу мақсадда группа ва пост аъзолари йиғилишини ўтказиш тавсия этилади. Урим-йиғим пайтида ҳамма ерда қўшимча постлар ташкил этилади. Ҳамма ерда аниқланган камчиликларни ўз вақтида тугатилишига эришиш, текшириш ва қабул этилган тадбирларнинг якунлари тўғрисида меҳнаткашлар коллективарига ахборот бериб туриш — назоратнинг самарадорлигини оширувчи воситадир.

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛСИН

Чорвачилик — ем-хашакдан бошланади. Халққа семиз ва ёғлиқ гўшт, серқаймоқ сут етказиб беришга аҳд қилган чорвадор энг аввало ем-хашак базасини мустаҳкамлаш тўғрисида қайғуради. Оҳангарон райони чорвадорлари бу соҳада бирмунча ишларни бажариб қўйдилар. Лекин, районда маккажўхори экиш суръати талабга жавоб бермайди.

Айниқса, бу иш 1-«Оҳангарон» совхозида кўнгилдагидек эмас. Бу совхозда силос учун 310 гектар ерга маккажўхори экиш планлаштирилган. Лекин, 20 майгача бўлган маълумотга қараганда атиги 170 гектар ерга маккажўхори экилган. Маккажўхорини хашаки лавлаги, хашаки қовоқ, ва тарвузга қўшиб экиш топшириғи эса деярли унутиб қўйилмоқда.

Бундай аҳволни 4-«Оҳангарон» совхозида ҳам кўриш мумкин. Хўжаликда силос учун маккажўхори экиш бошқа ем-хашак экинлари сингари суст бормоқда. Олмалиқ, Октябрь, Серго номли совхозларда ҳам ем-хашак экинларининг жуда кўп турлари бўйича экиш планлари бажарилмаяпти. Кўпгина хўжаликларда ем-хашак экинлари парвариши ҳам кўнгилдагидек эмас. Масалан, Серго номли совхозда маккажўхори культивацияси ишчи органлари тўлиқ бўлмаган механизм ёрдамида ўғит солинмасдан ўтказилган.

Бу йил топшириққа биноан район бўйича 42 минг тонна дағал хашак, шу жумладан, 18,5 минг тонна сенаж тайёрланиши, 38,2 минг тонна силос бостирилиши зарур. Бу йил об-ҳаво шароити табиий ўтларнинг гуркираб ўсиши учун қулай келганлигига қарамай кўпгина хўжаликларда хашак тайёрлаш жуда суст бормоқда. Халқ назоратчилари текшириш ўтказганларида ем-хашак экинларини йиғиштириш пайтида ишнинг сифатсиз бажарилишига, нобудгарчиликка йўл қўйилаётганлиги сингари фактлар ҳам аниқланди.

Комитет йиғилишида Оҳангарон районида маккажўхори экишни тезлаштириш, бу соҳадаги камчиликларни тезда бартараф этиш, ҳар бир хўжаликда план топшириқларига белгиланган дағал хашак, сенаж, силос бостиришга эришиш учун зарур тадбирлар белгиланди.

ЯНГИ КИТОБЛАР

„ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА ВАҚТЛИ МАТБУОТ“

Кейинги йилларда Осиё ва Африка мамлакатларида ижтимоий, сиёсий ҳамда иқтисодий маданий ўзгаришлар рўй берди. Миллий мустақилликка эришган давлатлар пайдо бўлди. Шу мамлакатлар меҳнаткашларининг маданияти, санъат ва адабиёти, шу жумладан вақтли матбуоти ҳам ҳар томонлама ривожланиш босқичига кўтарилди. Мустамлака зулмидан озод бўлган ўлкаларда аста-секин коммунистик ғояларни пропаганда қилувчи нашрларнинг пайдо бўлиши халқ оммаси онгининг ўсганлигидан далолат беради.

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти А. Акбаров ва М. Нишоновларнинг **«Осиё ва Африка мамлакатларида вақтли матбуот»** китобини босмадан чиқарди.

Икки қитъа мамлакатларининг ҳозирги замон матбуоти тўғрисида маълумот берувчи бу китоб совет матбуоти, справочниклар, монографиялар, мақолалар, ТАСС материаллари, чет эллик мутахассисларнинг таржималари асосида яратилган. Афғонистон, мустақил Бангладеш, Бирма, Индонезия, Исроил, Покистон, Эрон, Япония, Ҳиндистон, Яман, Ироқ сингари Осиё мамлакатлари, Ангола, Бурунди, Гана, Конго, Марокаш, Миср Араб Республикаси, Судан, Эфиопия каби Африка давлатларидаги юзлаб нашрлар, уларнинг мақсад ва вазифалари фактлар асосида ҳикоя қилиб берилган.

Справочник (йўлланма) сифатидаги бу китоб журналистлар, олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар факультетлари студентларига, агитаторлар ва сиёсий шарҳловчиларга, қолаверса Осиё ва Африка мамлакатларининг ҳозирги замон тарихи билан қизиқувчи кенг ўқувчилар оммасига қимматли маълумотлар бера олиши билан аҳамиятлидир.

Қ. МАЛИКОВ,
Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг ўқитувчиси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

юбилейга атаб

Мамлакатимизда илм-фан штаби — Фанлар академияси тузилганлигининг 250 йиллиги кенг нишонланмоқда. Республикамиз Фанлар академияси асосий кутубхонаси ходимлари ана шу шонли санага бағишлаб махсус китоб кўргазмаси ташкил қилдилар.

Маълумки, замонавий илм-фан республикамизда Октябрь революциясидан сўнг туғилиб эндиликда экономика ва маданиятимизнинг бевосита ишлаб чиқарувчи ҳамда ривожлантирувчи муҳим омилларидан бирига айланди. 1943 йилда республикамизда Фанлар академияси ташкил топди. Бунда СССР Фанлар академиясининг хизматлари беқиёсдир. Унинг улкан ёрдами туфайли республикамизда илм-фанни янада ривожлантириш йўлида салмоқли қадамлар қўйилди.

СССР Фанлар академияси ва Ўзбекистонда илм-фан ривожига бағишланган юқоридаги кўргазмада ана шу катта миқёсдаги ҳамкорлик акс эттган китоб ва брошюралар қўйилган. Кўргазманинг «Ижтимоий фанлар», «Механика ва бошқарув илмлари», «Физика-математика фанлари», «Ер ҳақидаги фанлар», «Биология фанлари» каби бўлимларида замонавий илм-фаннинг энг муҳим мавзулари баён этилган ўнлаб китоблар диққатингизни тортади. Улар Иттифоқ Фанлар академиясининг республикамиз олимлари билан ўзаро ва ҳартомонлама ҳамкорлиги туфайли яратилгандир.

ҳужжатлар тўпламлари

Ўзбекистон ССР Марказий Давлат архиви коллективи республикамиз юбилейига катта тараддуд кўрмоқда. Архив ходимлари томонидан ҳужжатлар тўпламлари тайёрланди.

Шулардан дастлабки иккита тўплам босилиб чиқди. Улар 1917—1929 йилларга оид ҳужжатлардан ташкил топди. Навбатдаги учинчи том ҳам босмага ҳозирлаб қўйилди.

Бу тўпламда Ўзбекистонда коллективлаштириш даври воқеалари ўз аксини топади. Шунингдек, архив ҳужжатларининг тўртинчи томи устида олиб борилган самарали иш ниҳоясига етди.

муздек ичимликлар корхонаси

Ёзнинг жазирама кунлари бошланди. Энди муздек сув билан салқин хиёбон киши танасига хуш ёқаверади. Айниқса, муздек ичимликларга бўлган эҳтиёж ортади.

Бинокорлар ишга туширган янги завод худди ана шу ичимликлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришда қўл келади. Қибрайда қурилган алкоголсиз ичимликлар комбинатининг минерал сувлар тайёрлаб берувчи заводи яқиндан бошлаб маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Дастлабки юз минг шиша минерал сув сотишга чиқарилди.

Корхонанинг иккинчи навбати қурилиши ҳам тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу навбатга кирган қувватлар пиво, квас, лимонад ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилмоқда. Комбинат беш йиллик охирига бориб 6,5 миллион декалитр пиво, 2,5 миллион декалитр алкоголсиз ичимлик ва 40,5 миллион шиша минерал сув ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади.

Комбинатнинг тўла ишга туширилиши билан аҳолининг бундан ичимликларга бўлган эҳтиёжи қондирилади.

сут маҳсулотлари комплекси

Областимиз колхоз ва совхозларида сут маҳсулотлари комплексларини қуриш жадал бормоқда. «Узколхозпроект» институтининг инженери Собир Дўйсинбоев бундай бинолар лойиҳасини тайёрлашда ташаббускор бўлмоқда. У бошқараётган устахонада турар-жой, мактаб ва болалар боғчалари лойиҳалари ҳам тайёрланмоқда.

Яқинда институт лойиҳачилари Калинин районидаги Навоий номли, Ленин номли колхозларга сут маҳсулотлари комплекси бинолари лойиҳасини тақдим этишди. Комплекснинг ҳар бири 400 бош сигирга мўлжалланган бўлиб, ҳозирги замон асбоб-ускуналари билан жиҳозланади.

Шундай объектлардан бири Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозида ҳам қурилади. У 800 бош сигирга мўлжаллангандир. Юбилей йилида институт лойиҳачилари Чиноз районидаги Навоий номли колхоз, Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли ва Калинин районидаги 1, 2, 3-«Назарбек» совхозларига ҳам шундай комплекс лойиҳаларини чизиб бермоқдалар.

янги уй-жойлар

Пойтахтимиздаги «Марказ-14» микрорайони ўрни яқинидагина бўм-бўш ётган ерлар эди. Қўли гул қурувчиларимиз бу жойда шу кунгача бир нечта ортиқ янги турар-жой биноларини фойдаланишга топширишди. Мактаб, болалар боғчалари ҳам қад кўтарди. Биноларнинг атрофлари кўкаламзорлаштирилди.

Шу кунларда бу марказда яна беш қаватли 86 оилага мўлжалланган янги бино қад кўтармоқда.

Бинони қуришда Исмат Холиқов бошлиқ ғишт терувчилар бригадаси айниқса тезкорлик билан ишламоқда. Улар муддатидан бир ой илгари бинони тиклаб, пардозловчиларга топшириш ниятидалар.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги арафасида бу ерда учта тўққиз қаватли бино фойдаланишга топширилади.

Мактабларда ўқишлар тугаб, йиллик имтиҳонлар бошланиб кетди. Дастлабки имтиҳонлар ўқувчиларнинг пухта билим олганликларини кўрсатмоқда. Айниқса, етуклик аттестати учун бўлаётган имтиҳонлар жуда қизғин ўтмоқда.

Суратда: Тошкентдаги 222-ўрта мактабнинг битирувчи синф ўқувчилари имтиҳон пайтида.

Ф. Абдурасулов фотоси.

ВИСОЛ

Ҳаммаёқ дилрабо мусиқий куйга, баҳорнинг қудратли сеҳри билан эртаклардагидек «боғи эрам»га айланган. Ажойиб муаттар бўйларга тўлган гўзал табиат ўзининг бутун борлиғини кўз-кўз қилаётгандай. Энди қанот ёзган мажнунтолнинг ям-яшил япроқлари шамолда оҳиста шивирлайди, олис қир-адирлардан тўрғайларнинг дилрабо сайрашлари эшитилади.

Қушларнинг сайраши, хушбўй гулларнинг мафтункорлигига сеҳрлангандай биз иккимиз мажнунтол дарахти соясида ўтирардик. Сизнинг қўлингизда «Вафодор» романи. Сиз уни завқ билан ўқирдингиз, қаҳрамонларнинг чин садоқатли севгилари тўғрисида тўлқинланиб сўзлардингиз. Қўлимда сиз илтифот этиб берган баҳор гуллари. Сизга қараб тўймайман. Ялт этиб боққанингизни кўриб. юрагим севинчларга тўлди. Сизни ўзимга яқин олиб, қизил гул япроқли лабларингиздан бўса олишга журъат этдим. Бу менинг энг бахтли дамларим эди. Нима бўлдики, ўрнингиздан туриб кетдингиз. Юрагим эса кўп нарсаларни сизга билдириш иштиёқида эди.. «Учрашганда айтаман», деб узоқ вақт асраб қўйган ширин ўйларим аланга олди. Ноз-карашма, шўх жилва боқишлар, самимий эркалашлар, интизорлик ва соғинч бўсалари висол дамларининг ажойиб лирикаси эди. Хумор кўзларда ҳижрон дамларининг достони..

Биз узоқ вақт суҳбатлашдик.

НОВЕЛЛА

Ёнимда сиз — чиройингиз янада очилган, ўрта бўй, сарв қомат, ой юзли, ҳамиша табассум этиб турадиган қиз — борардингиз. Узоқ юриб, кўп нарсалар тўғрисида гаплашдик, охири мавзу тақдиримиз, бахтли ҳаёт турмушига кўчди. Сеҳрли тун оғушида ҳис-ҳаяжонларга тўла қалбимиз фақат бир нарсани, ишонч ва вафони куйларди. Мен сизни уйга кузатиб қўйдим..

Эртаси кун белгиланган ерда кутдим, айтилган соатда келмадингиз. Наҳот, мендан ранжиган бўлсангиз? Мени севган дилингиз азоблашга қарор қилган бўлса?! Лекин, сабр билан кутдим... Келдингиз, анча кечикиб келдингиз. Сизни кўриб, оламга нур ёғилгандай, қалбим қувончга тўлди, сизга атаб олган гулни тутқазар эканман, гапиришга сўз тополмай қолдим. Лабларимда сиз яратган қўшиқ! Сизда ҳам шу ҳол. Ўша-ўша боқишлар, нозик сезгилар- Биз яна аввал юрган чаманзор хиёбонлар бўйлаб аста юриб бордик. Қўлларимиз орқали ўтган сирли ҳарорат юракни беором қилади.

Севиклим Гулнорахон, мана ҳозиргина сизга тезроқ дийдор кўришишни истаб ёзаётган хатим ҳам охирига яқинлашди.

Шу пайт, алла нарса тебратди-ю, кўзимни очдим. Атрофга аланглаб қарасам бошимда ойим турибди:

— Ишга борадиган вақтинг бўлди, ўғлим, туракол, чойинг тайёр..

Мен ойимнинг гапларини аранг пайқадим. Қулоғимга дераза ёнидаги бир туп оппоқ гуллаган ўрик дарахти шоҳларидаги булбулларнинг киши қалбига завқ бағишловчи сайрашлари эшитилади. Хаёлим эса, ҳамон тушдаги лирика билан банд...

Қани шулар туш бўлмаса-ю, ўнгим бўлиб қолса!

Яҳъё ТОЙИРОВ.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

А. А. ГРОМИКОНИНГ ДАМАШҚДА БЎЛИШИ

ДАМАШҚ, 29 май. (ТАСС). Сурия Араб Республикаси раҳбарлигининг таклифига биноан бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Дамашққа визити давом этмоқда.

Кеча Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам А. А. Громико шарафига нонушта зиёфат берди.

Нонушта зиёфат чоғида А. Ҳ. Ҳаддам билан А. А. Громико қисқача нутқ сўзлашди.

А. А. Громико бугун АҚШ давлат секретари, президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер билан учрашди. Яқин Шарқдаги аҳволни бартараф этиш проблемаси, шу проблеманинг таркибий қисми сифатида Сурия-Исроил фронтидаги қўшинларни бир-биридан йироқлаштириш масаласи муҳокама қилинди. Сўнгги вақтдаги алоқалар ва музокаралар натижасида шу масала хусусида эришилган тараққиёт таъкидлаб ўтилди.

Шу куни А. А. Громико бу ерда меҳмон бўлиб турган Венгрия Халқ Республикаси Ташқи ишлар министри Ф. Пуйя билан учрашди.

Кейинроқ А. А. Громико Араб социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси Министрлар Советининг раиси Маҳмуд Ал-Аюбий билан учрашди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбатлар чоғида икки томонлама Совет-Сурия муносабатларини янада ривожлантиришнинг актуал масалалари, шунингдек Яқин Шарқдаги аҳволнинг баъзи бир жиҳатлари муҳокама қилинди.

ИСРОИЛНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ПАРИЖ, 29 май. (ТАСС). Узоқ давом этган 49 кунлик тангликдан кейин бош министр Ицхак Рабин бошчилигида Исроилнинг янги ҳукумати тузилди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Қуддусдан берган хабарида айтилишича, Игал Аллон бош министр ўринбосари ва Ташқи ишлар министри қилиб тайинланган. Шимон Перес мудофаа министри лавозимини олган.

ЎРТОҚ И. БРОЗ ТИТО КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

БЕЛГРАД, 29 май. (ТАСС). Югославия Коммунистлар Союзининг раиси И. Броз Тито бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигида ЮКС X съездида қатнашаётган КПСС делегациясини қабул қилди.

Делегация бошлиғи КПСС Марказий Комитети номидан И. Броз Титога В. И. Ленин иш кабинетида тасвирланган картинани ЮКС X съездига совға қилиб топширди.

ЮКС раиси И. Броз Тито билан КПСС делегацияси аъзолари ўртасида бафуржа дўстона суҳбат бўлди.

Қабул маросимида ЮКС Президиумининг аъзоси, ЮСФР Президиумининг аъзоси Ц. Миятович, ЮКС Президиуми ижроия Бюросининг аъзоси Б. Билич ва ЮСФРнинг СССРдаги элчиси М. Пешич ҳозир бўлдилар.

ҚЎШИНЛАРНИ БИР-БИРИДАН АЖРАТИШ ТЎҒРИСИДА БИТИМ ТУЗИЛДИ

ДАМАШҚ, 30 май. (ТАСС). Сурия радиоси Сурия билан Исроил қўшинларини бир-биридан ажратиш хусусида битимга эришилганлигини хабар берди.

Қўшинларни бир-биридан ажратиш масаласи юзасидан музокараларнинг якунлари Сурия прогрессив миллий фронти марказий раҳбарлигининг мажлисида қараб чиқилди. Мажлис республика президенти Ҳафиз Асад раислигида ўтди.

ОЛЬСТЕР: ВАЗИЯТ КЕСКИНЛАШМОҚДА

ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯДАГИ ҚУРОЛЛАНГАН ЭКСТРЕМИСТЛАРНИНГ ҲУКМРОНЛИГИ. ✦ ИЖРОИЯ КОМИТЕТ ТАРҚАТИБ ЮБОРИЛДИ. ✦ АНГЛИЯ МИНИСТРЛАР КАБИНЕТИНИНГ ШОШИЛИНЧ ЙИҒИЛИШИ ЧАҚИРИЛМОҚДА

ЛОНДОН, 29 май. («Правда» мухбири). Шимолий Ирландияда ҳозирда қуролланиб олган протестант экстремистлари ҳукмронлик қилишмоқда, улар вилоятларда хоҳлаганча хўжайинлик қилмоқдалар. Кеча ижроия комитет (маъмурий орган) бекор қилинди. Маълумки, бу ижроия комитетга католик мансабидаги аҳолининг вакиллари ҳам киритилган эди. Экстремистларнинг бебошларча ҳаракати натижасида вилоятларнинг иқтисодий ҳаёти буткул издан чиқди, натижада комитет буткул ожиз бўлиб қолди. Юнончилар ультра ўнгларнинг бошлиқлари билан музокаралар олиб боришга қарор қилдилар. Лейбористларнинг социал-демократик партияси вакили, шунингдек Англиянинг Шимолий Ирландия ишлари бўйича министри М. Рис бунга қарши чиқдилар. Б. Фолкнер истеъфо берди. Ижроия комитет тарқаб кетишга мажбур бўлди. Бу ҳақдаги хабар мамлакатнинг бир қатор районларида хурсандчилик билан кутиб олинди. Протестант кварталларида парадлар бошланди, мушакбозлик бўлди, ғалаба гулханлари ёқилди. Ольстер ҳаётида ҳеч қандай ўзгаришга йўл қўймасликка ҳаракат қилган ультра ўнглар ҳақиқатан ҳам ниятларига етдилар. Чунки, бу ҳаракатнинг бошиданоқ ультра ўнглар «намойиш» ташкилотчиларига қарши инглиз маъмурларининг «ожизлиги»ни сезган эдилар.

«Шимолий Ирландияда ультра ўнглар тарих соатларини орқага суришга уринишмоқда», — деб ёзади бугун «Морнинг стар» газетаси.

«Кўпгина сиёсий арбобларнинг фикрига кўра,— деб ёзади «Таймс» газетаси,— Британия сиёсати Ольстерда барбод бўлди. Консерваторлар ва лейбористларнинг сўнгги икки йил давомидаги бутун умид ва режалари гўрга кўмилди».

Бугун Лондонда Шимолий Ирландиянинг нотинч вилоятларида бундан кейинги қилинадиган ҳаракатлар масалаларига бағишланган йиғилишлар бошланади. Министрлар кабинетининг шошилинч йиғилиши чақирилмоқда. Бу йиғилишдан олдин бош министр Г. Вильсон Шимолий Ирландияда йирик корхоналари бўлган саноат хўжайинларининг бир группаси билан учрашади. Қандай қарорга келинмасин — бир нарса маълум: Ольстер масаласида «ҳарбий қарор» қабул қилиш ва турли реформалар ўтказиш ўнг экстремистларга ҳеч қандай муваффақият келтирмади. Лондоннинг Шимолий Ирландия масаласидаги икки хил сиёсати қаттиқ зарбага учрамоқда. Прогрессив кучлар Ольстерда чинакам тинчлик ўрнатишнинг бирдан-бир йўли — бу чинакам демократик реформа ва ультра ўнгларнинг бебошлигига чек қўйишдир деб ҳисобламоқдалар.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Ироққа миллий бойлиги нефть саноатини мустаҳкамлашда катта ёрдам бермоқда. Совет Иттифоқи иштирокида мамлакатнинг шимолий Румейлейсида йирик нефть саноат корхоналари қурилди. Суратда: ЧССР ҳамкорлигида қурилган Басрадаги нефтни қайта ишлаш заводида. ЧТК—ТАСС фотоси.

Спорт

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИЛАРИ АНЖУМАНИ

Республика қишлоқ спортчиларининг анъанавий тўртинчи спорт ўйинлари мусобақаси тугади. Ўтган шанба куни спортчилар программага киритилган енгил атлётика, қўл тўпи ҳамда кураш мусобақалари Самарқанд шаҳар спорт базаларида бошланган эди. Бу мусобақалар ҳам поёнига етди.

Бир неча ҳафта давом этган жиддий спорт мусобақаларидан сўнг Тошкент области вакиллари 15636 очко билан биринчи ўринни эгаллашди. Самарқандликлар иккинчи (12405 очко) ва андижонликлар учинчи (11191 очко) ўринни эгаллашди.

Мусобақа давомида энг яхши натижага эришган спортчилардан республика терма командаси тузилди. Улар бутуниттифоқ қишлоқ спортчиларининг II спорт ўйинларида Ўзбекистон спорт шарафини ҳимоя қиладилар.

ДЗЮ-ДОЧИЛАР БАҲСИ

Дзю-до спорти бўйича Тошкент шаҳар шахсий-команда биринчилигида 70 дан зиёд спортчи қатнашди.

Барча кўнгилли спорт жамиятлари республика советлари командалари қатнашган бу биринчиликда «Буревестник» кўнгилли студентлар жамияти вакиллари ғолиб чиқишди. «Меҳнат» иккинчи, «Локомотив» командаси учинчи ўринни эгаллашди.

СОВЕТ БАСКЕТБОЛЧИЛАРИ ҒАЛАБАСИ

СССР баскетболчилари Америка Қўшма штатларида меҳмон бўлиб туришипти. Совет спортчилари навбатдаги бешинчи учрашувларини Техас штатининг Плейньвю шаҳрида АҚШ чемпиони «Фланнг КВиз» командаси билан ўтказдилар. Ватандошларимиз бу учрашувни ҳам кўтаринки руҳда ўтказиб, 95:58 ҳисобида ғолиб келдилар. Томошабинлар Т. Овечкина, Л. Кузнецова, Р. Курвяковаларнинг маҳоратига қойил қолишди.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-деҳқон мухбирлари университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти бугун ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 Қувноқлар даврасида. 18.45 — «Ахборот». 19.00 — «ЗЕҲН» (такрорий кўрсатув). 21.25 — «Ахборот». 21.45 — Дала ишлари кундалиги. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Футбол: «ДИНАМО» (Москва) — «ДИНАМО» (Киев). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.25 — Шинд республикаси (бадиий фильм). 18.05 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Болалар учун кўрсатув. 19.45 — Москваликлар ва ленинградликлар мусобақалашмоқдалар. 20.15 — Адабий ўқиш. 20.45 — Харобадаги отишмалар (бадиий фильмнинг 6-серияси). 22.00 — ТОШКЕНТ. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.15 — Тошкент — нон шаҳри (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 31/V да Оққуш кўли, 1/VI да Риголетто, 2/VI да Оққуш кўли (кундузи) Кармен (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/V да Комиссия, 1/VI да Парвоз, 2/VI да Шоҳ Эдип.

ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА — 2. 3/VI да «Табассум устахонаси» иштирокида «ТАБАССУМ» САЙИЛИ» (соат 16.00 дан бошланади).

КОЛХОЗ ВА СОВХОЗ РАҲБАРЛАРИ, КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗ ИШЧИЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИНИНГ

ТАЙЁРЛОВ КОНТОРАЛАРИ,

СЕЛЬПО ВА РАБКООПЛАРИ,

1 ИЮНДАН БОШЛАБ

АҲОЛИДАН ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА

ҚИЗИЛ ПОМИДОРЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИЛАР

1 КИЛОГРАММ ПОМИДОРНИНГ НАРХИ:

1 июндан 5 июнгача 1 сўм 10 тийин.

6 июндан 10 июнгача 90 тийин.

11 июндан 15 июнгача 60 тийин.

16 июндан 30 июнгача 20 тийин.

ДУМБУЛ ПОМИДОРЛАР

11 ИЮНДАН 15 ИЮНГАЧА 60 ТИЙИН.

16 ИЮНДАН 30 ИЮНГАЧА 30 ТИЙИН.

Қабул пунктлари ҳар куни соат 8.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Тошкент область матлубот жамиятининг тайёрлов бошқармаси.

Ўзбекистон ССР «Главнефтеснабсбыт» қошидаги

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ЁНИЛҒИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ БИРЛАШГАН БОШҚАРМАСИ

БАРЧА АВТОХЎЖАЛИКЛАР ВА ИСТЕЪМОЛЧИЛАРИГА

МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ,

нефть маҳсулотларини маълум бир талон билан олувчиларга бериладиган ёнилғи фонди истеъмолчининг ярим ойлик асосий ёнилғи фондидан ошмаслиги зарур.

СССР «Госснаб»ининг ВК-66-54 СССР Госбанкининг 06058-сонли ва СССР Молия Министрлигининг 1974 йил 29 март қарорларига мувофиқ ёнилғи материалларига бўлган ўтган йилги фойдаланилмай қолган талонлар нефть билан таъминлаш ташкилотлари томонидан қабул қилинмайди.

Хусусий транспорт воситаларига эга бўлган шахслар бозор фонди талонларини барча ёнилғи билан таъминлаш станциялари яқинидаги озиқ-овқат, саноат, хўжалик ва спорт моллари магазинларидан сотиб олишлари мумкин.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 03523. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2506.